

Legjobb és leghirveoseb
pipere hólgypor : a
La
Különleges Rizpor
BISMUTTAL VEGYITVE
CH. FAY, ILLATSZERÉSZ.
PARIS — 9, rue de la Paix, 9 — PARIS.

MATTONI-FÉLE
GISSHÜBLER
legújabb gyönyörű
SAVANYU-KÚT

Angol sportjátékok,
valamint saját készítményű torna-
eszközök, függőgyak, mindennemű
hálók, zsákok, ponyvák,
zsinegek és gazdasági kö-
télárúk legújabb árjegyzékét
kivánatra bérmentve küldj:
SEFFER ANTAL 8713
Budapest, IV., Károly-u. 1., boltsz. 12.

SODOR
folyékony szénásványvíz, melynek segítségével
minden, bárhol szárazvonalon egészséges, olcsó,
űdítő és hűsítő italokat (szodavíz, seltet, limonádé, szik-
víz, málna, gazusa, pezsgő, tej stb.) készíthet az e széna-
szekszettel palackban a mellékelt utasítás szerint. A széna-
vagyis. A kezelés egyszerű, kényelmes. A folyadék lehűl.
1 doboz 10 sodorhőveljével 60 kr. Egy hozzá szükséges, min-
denkorra használható palack 3 ft. Sodorpalack, mely ugy-
hat, mint a szodavíz, 4 ft. Részletes leírás és utasítás kivá-
natra ingyen és bérmentve. Képviselet a magyar korona
országai részére Budapesten.
Kertész Tódornál Kristóf-ter. Geytner és Rauschnál Andrássy-út 8.

REPRODUKÁLO-MŰINTÉZÉI
PHOTO-ÉZINKOGRAFIA
WITTIZ
MANFRÉD
VILÁMS MUTIPM
Királyi utca
AUTOTYPIA
PHOTOTYPIA
CÉLMIKROFIA
4. SZÁMÚ NYOMDA
PHOTOLITOGRAFIA
BUDAPEST, VI., Király-utca 30.

„A világ legjobb sámfája“ 8707
FÖLDVÁRY IMRE
főrdívat és fehérnemű
raktárában.
párja
frt 1.50
Budapest, IV., Koronaher-
czeg-utca 11. sz. és VIII.,
Kerepesi-út 9.
Férfi ingek, Jäger-árúk,
vadász és sport-czikkek dús
választékban kaphatók.
Kesttyűk és nyakkendők.

**IDEAL-
HAJFESTŐ**
1 ÜVEG 2 KOR. 40 FILL.
RUZSITS ISTVÁN
GYÓGYSZERÉSZ ARAD.
Teljesen ártalmatlan a
haj legszebb fekete színt
nyer egyszerű használat
után, mely három hónap
tart, de nem mosható s
nem piszkít.

Hölgyek és urak!
Rövid idő alatt látnak ered-
ményt, ha a 8743
soványság
ellen irt fizetést hozatják. me-
lyet ingyen küld: E. C. Grö-
ger & Co. Leipzig-Gohlis, chem.
pharm. präp. készít és szállít.

Emmerling-féle szab.
VIHARÁGYU
a legjobb és egyedüli, mely
veszélytelen és meynél a
sikeres védekezés bizonyít-
ványokkal van bebizonyítva
Több kiállításon aranyér-
met és díszoklevelet nyert.
Megrendelhető Emmer-
ling Adolf tűzijáték és
lampion-gyárosnál, Buda-
pest, Gróf Károlyi-utca 26.
8741

Hölgyeknek
nélkülös-
hetetlen.
A női szépség elérésére, tökélete-
sítésére és fenntartására legkímélőbb és
legbiztosabb a
MARGIT-CRÈME,
mely vegytiszta és teljesen ártalmatlan. Ezen világhírű arez-
kenes pár nap alatt elválik a szőp, megfolytat, pattanást, bőrt-
akát (Mitesser) és minden más bőrbajt. Kiszimítja a póruso-
kat, redőket, himlőhelyeket és az arcot fehérre, simrává és
űdévé varázsolja. Sem higányt, sem olímet, sem más ártalmas
anyagot nem tartalmaz. Ara nagy tégely 2 kor., kis tégely
1 kor., Margit hólgypor 1 kor. 20 fill., Margit
szappan 70 fill., Margit foggép (Zahnpaste) 1 kor.,
Margit arczvíz 1 kor. Postán utat-vételre vagy a pénz
elűzetes beküldés után küldi a készítő :
FÖLDES KELEMEN Gyógysz. Arad.
Kapható minden gyógyszerárban.
Főraktárak Budapesten : Török József
és Dr. Eger Leó és Nádor-gyógysz.
Legjobb
szépítő-
szer.

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban
Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.

Nehézség.
A ki eskóban, görceökben és
más idegjelzőkben szenvedő, ké-
zen esztől szelő fizetlet. Küldi
ingyen és bérmentve a Schw-
ann-Apotheke Frankfurt a.M.
8849

**Látképes
levelezőlapokat**
addig ne vásároljon, míg nagy
raktáramat meg nem tekintette
500,000 drb
állandóan raktáron.
100 drbonként 1 frittől 3 frittig.
Nagyban és kicsinyben. Ügy-
nokok és házalóknak dús
jövendelmi forrás.

KLEIN VILMOS
kiválóalkata és papírkészítő,
Budapest, Kerepesi-út 73.
Czímre ügyelni.
Debrecezen szállóval szemben.
Vidéki megrendelések után-
vétel pontosan eszközöltetnek.

**CRÈME
DE FANCON**
a 3 szív véd-
jeggyel.
Rögtön finomító és
szépítő arczkrém. Leg
jobb a világon!
Ártalmatlan!
Zsirtalan!
Kis Nagy
tégely 1 K. tégely 2 K.
Főraktár:
„UBSITS“ Gyógyszertár
Budapest Bakáczy-utca.
Vidékre 10 fillé-
rrel többet beku-
ldás után
frankó
8680

Dr. Lengiel
nyirfabalzsam
kir. szab. Svédhona.
Már magában véve azon növényi nedv
mely a nyirfából kifolyik, ha annak törzset
megfúrjuk, emberemlékezet óta mint a leg-
kímélőbb szepítőszer volt ismeretes, ha
azonban ezen nedv a feltaláló utasítási
szerint balzsammá alakították át, csak akkor
nyer igazán esodáló hatást. Ha este megkenjük vele az arcot
vagy más bőrrészeket, már másnap csaknem észrevehetően pikkelyek
válnak le a bőrről, a mely ezáltal fehérré és gyöngédvé válik.
Ezen balzsam kisimítja az arcon a ráncokat és himlőhelyeket, ifjú
arczint, a bőrnék fehérséget, gyöngédséget és irdeséget kölesönöz;
a legrovidebb idő alatt elűvölti a szepőt, májfoltot és anyajegye-
ket, orvosságát, bőrártást a bőr minden más egyéb tisztáltsá-
gát. Ara egy korsónak használható utasítással 3 korona. Kapható
minden jobb gyógyszerárban.
A nyirfabalzsam által puhává lett bőr konzerválására ajánlatos ezzel
egyidejűleg a **dr. Lengiel-féle** 8670
Opo-crèmet használni. Egy tégely 1 kor. 20 fill.
A **dr. Lengiel-féle Benzoe-szappan**
a legalkalmasabb higiénikus szappan, mely a bőrtényhév és fehérré
teszi és hivatva van a balzsam jó hatását fokozni. Egy darab ára
1 korona 20 fillér. Főraktár Magyarország részére **Török Jó-
zsef gyógyszerár.** Budapest VI. ker., Király-utca 12. és
Andrássy-út 20. szám.

A cs. és kir. szabad. pneumatika
KELETI-féle gummi sörkötő
rúgó nélkül, automatikusan mo-
gatható polotával, minden sérb-
ben szenvedőnek ökvényen meg-
könyövelhető bot! Az árák igen
jutányosak. Kicsérélés meg van en-
golvé. Illusztrált árjegyzékkel mindenemű párizsi gummi-külön-
legességekről is, a legújabb díszkérdő mellett küldi sajt a gyár:
KELETI J. Budapest, IV., Koronaherczeg-u. 17.

CSÁSZÁRFÜRDŐ.
BUDAPESTEN. 8696
Fürdő — a nagyszerű uszodák is — kizárólag kénes hő- és lan-
gyos ásványvizekkel vannak táplálva, melyeknek természetes hő-
mérséke 27° C. és 65° C. közt változik.
Gőzfürdője a maga nemében páratlan. **Izsaufürdő,**
teljes átalakítás következtében, a legmodernebb iszapfürdő.

A Franklin-Társulat kiadásában megjelent:
Vasút mentén.
A magyar királyi államvasutak,
továbbá a győr-sopron-ebenfurti és eper-
jes-bártfai vasút állomásai mentén fekvő
városok, helységek és azok leírása.
Irtá
Ocskói Ocskay Gusztáv.
Ára vászonkötésben 2 kor.

Magyar királyi államvasutak.
Hirdetmény.
A magy. kir. államvasutak zágábi üzletvezetősége
nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet a zágábi
állomáson létesítendő viztorony-épületek munkálataira.
A tervek, a költségvetés, a szerződési tervezet, az aján-
lati minta, a pályázati feltételek, valamint a munkák
végrehajtásához köztölt feltételek zágárbótt az üzletveze-
tőség pályafentartási osztályában és a zágábi osztály,
mérnökségénél a hivatalos órák alatt megtekinthetők.
A nyomtatványok ugyanott egy koronáért meg is szerz-
hetők. Az ajánlatokat legkésőbb 1900 évi július hó 7-én
déli 12 óráig kell benyújtani alulírott üzletvezetőség I. sz.
osztályánál (Ferencz József-tér 19. sz. I. sz. azelet). Az
ajánlatokat egy koronás, az ajánlat mellékleteit ivenként
30 filléres bélyeggel ellátva, lepecsételve és a következő
felirattal kell benyújtani: „Ajánlat a zágábi állomáson
létesítendő viztorony-épületek munkáinak előállítására.”
Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figye-
lembe vétetni. Az ajánlat benyújtását megelőző napon,
vagyis 1900 évi július hó 6-án déli 12 óráig 750 azaz
hét száz ötven korona bántépntz kell a magy. kir.
államvasutak zágábi üzletvezetőségének gyűjtőpénz-
táránaál akár készpénzben, akár állami letétekre alkalm-
mas értékpapirokban letenni. A bántépntzről szólt leté-
jegy az ajánlatához nem csatolandó. — Az értékpapirok
a legutóbbi jegyzett árfolyam szerint számítottaknak, de
névörtékben felül számításba nem vétetnek. Csak ideje-
korán beérkezett írásbeli ajánlatok szármálhatnak a tár-
gyalás alapjául. Posta útján beküldött ajánlatok és bánt-
épntzek térli vevénynyel adandók fel.
Zágárb, 1900 június havában. Az üzletvezetőség.

Dr. Lengiel
nyirfabalzsam
kir. szab. Svédhona.
Már magában véve azon növényi nedv
mely a nyirfából kifolyik, ha annak törzset
megfúrjuk, emberemlékezet óta mint a leg-
kímélőbb szepítőszer volt ismeretes, ha
azonban ezen nedv a feltaláló utasítási
szerint balzsammá alakították át, csak akkor
nyer igazán esodáló hatást. Ha este megkenjük vele az arcot
vagy más bőrrészeket, már másnap csaknem észrevehetően pikkelyek
válnak le a bőrről, a mely ezáltal fehérré és gyöngédvé válik.
Ezen balzsam kisimítja az arcon a ráncokat és himlőhelyeket, ifjú
arczint, a bőrnék fehérséget, gyöngédséget és irdeséget kölesönöz;
a legrovidebb idő alatt elűvölti a szepőt, májfoltot és anyajegye-
ket, orvosságát, bőrártást a bőr minden más egyéb tisztáltsá-
gát. Ara egy korsónak használható utasítással 3 korona. Kapható
minden jobb gyógyszerárban.
A nyirfabalzsam által puhává lett bőr konzerválására ajánlatos ezzel
egyidejűleg a **dr. Lengiel-féle** 8670
Opo-crèmet használni. Egy tégely 1 kor. 20 fill.
A **dr. Lengiel-féle Benzoe-szappan**
a legalkalmasabb higiénikus szappan, mely a bőrtényhév és fehérré
teszi és hivatva van a balzsam jó hatását fokozni. Egy darab ára
1 korona 20 fillér. Főraktár Magyarország részére **Török Jó-
zsef gyógyszerár.** Budapest VI. ker., Király-utca 12. és
Andrássy-út 20. szám.

27. SZÁM. 1900. BUDAPEST, JULIUS 8. 47. ÉVFOLYAM.

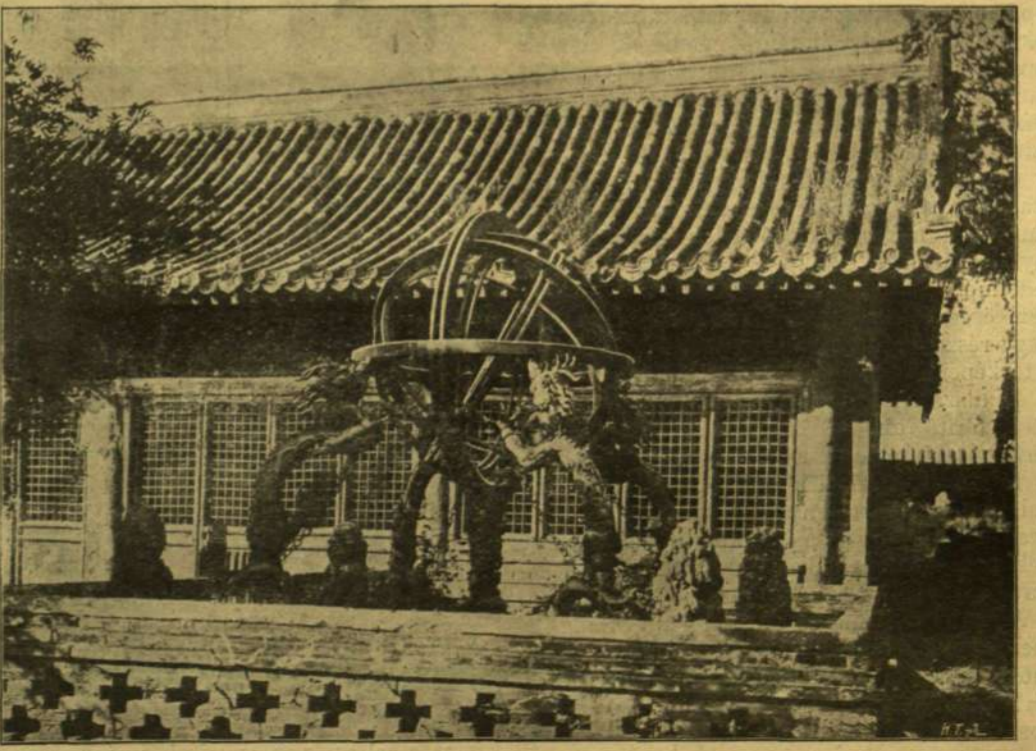
Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és egész évre 24 korona, Csupán a Vasárnapi Ujság egész évre 16 korona, A POLITIKAI UJDONSÁGOK egész évre 10 korona, Külföldi előfizetőkhez a postai postpaid megfizetésű vidéki is csatolandó. POLITIKAI UJDONSÁGOK (a Világkronikával együtt) félévre 12, Vasárnapi Ujság félévre 8, (a Világkronikával) félévre 5.

A KÖVETSÉGEK UTOCZÁJA PEKINGBEN.

AZ EURÓPAIAK KHINÁBAN.
Irtá Cholnoky Jenő.

KRISZTUS ELŐTTI és utáni első században
érkeztek az első hírek Európába olyan
népről, a mely igen finom kelmét, sely-
mát tud készíteni. Ptolemaeus térképén már
országuk is meg van jelölve *Serica* név alatt,
míg a khinaiakat *Seres* (selyem szállító) néven
emlegették. Egyéb fogalmuk nem volt az ókor
geografusainak erről a rengeteg birodalom-
ról, a mely akkor már fényes korszakokat
ért. Csak a XIII. században jöttek újabb és
bővebb hírek Európába a selyem országaról.
Ekkor, — 1245-ben — küldte ugyanis a pápa
Plan-Carpin ferencz-rendi szerzetest a rettegett
Dsingisz-kánhoz békeajánlatokkal. *Plan-Car-*
pin eleget is tett küldetésének s övé az érdem,
hogy az első megbízható híreket hozta Közép-
Ázsia területeiről és Khináról. Utána hasonló
küldetésben járt *Rubruk*, a ki már jóval több
és világosabb megfigyelést tett, mint elődje.
De sokkal felülmulta ezeket a rendkívül kalán-
dos életű, vállalkozó szellemű velencei *Marco*
Polo, a ki utazásainak terjedelmére nézve még
az arabs *Ibn-Batutát* is túlhaladta. 1269-ben
utazott el *Nicolo Polo* bátyjával együtt mint
17 éves ifjú s Bagdadon keresztül a Pamir
hágóinak vették útjokat s egy még ma is keve-
sektől látott úton, a Tarim medence déli perem-
ét át jutottak 2 1/2 év múlva a nagy Kublai
kán udvarába, a ki igen szívesen fogadta őket.
Utána ilyen nagyszabású és ilyen éles látással
megtett utazás egész a legújabb időkig nem
történt. Szórványosan kaptunk ugyan újabb
híreket Khináról, de igazán csak akkor kezdtek

A PEKINGI OBSERVATORIUMBÓL.

KHINAI KÉPEK.

HOMLOKZAT-FESTÉK-GYÁR
Első os. és kir. osztrák-magyar kizárólag szab.
Főhercegi és hercegi uradalmak, es. és kir. katonai intéző-égek, vas-
utak, ipari-bánya, és gyári társulatok, építési vállalatok, építőmesterek, ugy-
szintén gyári és ingatlan tulajdonosok szállítója. E homlokzat-festőkek, melyek
mészen feloldhatók, száraz állapotban poralakban és 40 különböző mintá-
ban kilönkint 16 krtól felfelé szállítatnak, és a mi a festék színtisztségét
illeti, azonos az olajfés ékkel. 8646
Kronsteiner Károly Bécs, III., Hauptstrasse 120. (saját házban),
Arany érmekkel kitüntetve. Mintakártya, ugyszintén használati utasítás
kivánatra ingyen és bérmentve küldetik.

Franklin-Társulat nyomdája, (Budapest, IV., Egyetem-utca 4.)

UTAZÁS PEKINGBE A VASUT KIÉPÍTÉSE ELŐTT.

Cholnoky Jenő felvétele

előtt, magában a hegyoldalban volt, s akkora lehetett, mint egy jókora terem. Az egészet a természet alkotta meglehetősen szabályos, hosszúságú üregg, Ursa csak a kiálló köveket verte le fejszéje fokával, s a talajt döngötte tele finom vízi fővénnyel, hogy egyenes és száraz legyen. Neki így is jó volt, — egy gazdag moldvai margineán azonban, a kinek szintén vezetője volt, vagy tíz esztendő előtt megszánta és a barlang egész külső nyílását befalaztatta. Így került a «szállás»-ra egy apróska ablak két sor keresztvassal, egy nagy otromba tölgyfaajtó, úgy megvasalva, mintha ostromgyűk ellen készült volna és egy vastűzhely a szállás leghátsó részébe a hozzávaló kűrt-csővel együtt. Ez a cső jó magasan az ajtó fölött nyúlt ki a szabadba, s szélfogója is volt: egy tarajos kakas, aranyozott pléből. Ursa roppant büszke volt erre az aranyos kakasra. Tíz esztendeje nyikorgott már erre-arra a forgóján, ha szélvihar süvöltött végig a vadonságon — kisebb fajta szélnek oda se kukorintott, mert rozsdás volt immár a derék kakas — de az öreg mindig elégedetten bölintott, ha fülsértő nyikorgását a vihar szilaj bömbölésén keresztül is sikerült meghallania.

Néhány éve egy elárvult rokonát vette magához, s azóta ketten birtokolták a szállást. A fiú, a kinek gondozását önként magára vállalta, mintegy tizenöt éves, nyurga siheder volt és Tógyer-nek hívták. Jőindulatú, csendes, becsületes legénykének mutatkozott, — az öreg hamar hozzászokott, s roskedvűen gondolt arra az időre, midőn Tógyerká-nak le kell majd vándorolnia a havasról, hogy katoná legyen. Sejtette, hogy a kaszárnya majd kiforgatja lényéből a természet e végtelenül egyszerű gyermekét, s így kiokosodván mindenkiben, aligha leszen rá kedve, hogy életét a havas örökös csendességében, bár felette tiszta lelkiismerettel, de javarészt bizony csak szűkös kosztos és krisztusi szegénységben álmódja végig.

Tógyerka oláh ember számba ment, csak úgy, mint az öreg. Pap-nak irták be ugyan az anyakönyvbe, de mert anyja oláh asszony volt, mindenki Popu néven szólította, s magyarul sem igen tudott. Bota György is így járt és így jártak rajta kívül a székelység végállomásain százan és százan. Az oláh leány holta napjáig megőrzi faja nehézkességét, ellenállását és keménységét. Gyermekéi öröklék véréit és többnyire mindnyájan oláhok lesznek. Így lett oláh

Bota Györgyből is, Tógyerkából is, s a székelység végvidékein számos magyar ivadékból, a kik ezondrában és boeskorban apáik nevét hordják.

Az öreg Bota György persze sohasem tűnődött rajta, hogy hajdanta székely elei boeskoros mőcözkák vedlettek az idők folyamán, s azzá vált ő maga is. Oláh volt — Ursa — mint a többi. Nagypja még húzott a kálvinista hithez, apja azonban már a pápa engedelmis híve lett.

Egy nappal a görög-orosz naptár szerint beálló új-év előtt — január közepe táján — nagyon ezudar idő birkózott a «Gialu Sinto» vörhenyes szikláival. A szél csak úgy bömbölt, s neki-neki dőlt ereje egész vadságával a felnyúló sziklahátaknak, mindenképen azon mesterkedvén, hogy hátha leszakíthatna belőlük vagy egyet. Miesoda pokoli robaj, mily földet meg-rázó dőrej volna, ha egyik vagy másik óriási

sziklakúp le találna bomlani a magasságból és belezuhanna a mélységekbe.

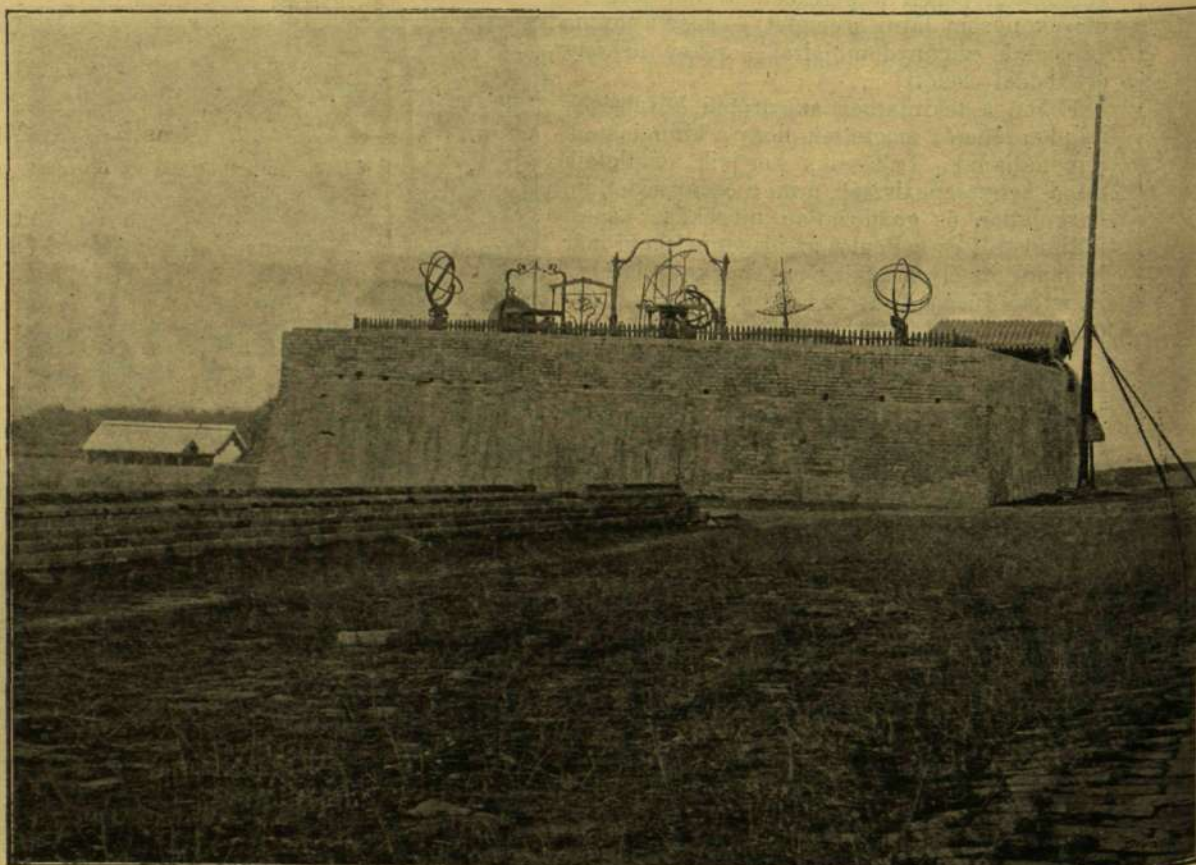
Ursa a fiával együtt egész nap a barlangban maradt. Szó sem lehetett róla, hogy kimehessen és kissé szétekintsen, szokása szerint, a vadon közeli csapásain. Valamelyes vaddisznó, vagy nyúlpecsenye mindig jól esik a krumpli és puliszka mellett. A térdig érő hóban, a mely még nőni fog, mert a havazás nem akart véget érni, dél felé néhány farkas kalandozott le a fenyves magasabb régióiból. A lesóványodott proletárok csúnya kis üvöltözést rendeztek a szállás előtt. Nyilván a pléhesből kiszálló füst ingerelte őket. Megéreztek, hogy odabenn élelem akadna, ha be tudnának törni.

Ursa egy darabig hallgatta őket, azután odaszólt a puskáját tisztogató Tógyerkának:

— Tedd félre fintámat, fiam, s tégy még egy csomó fát a tüzre. Ideje, hogy ebédet főzzünk.

A tüzhelyen már fortyogott a víz. Puliszka leszen főzve ma is, mint tegnapelőtt, mert tegnap krumpli volt. A puliszkához egy kis pirított hagyma és töpörtyű jár. Egészséges, jó étel, ha jobb nincs, főleg, ha bőven meg lehet hinteni sóval. A só azonban becses kincs, s ihol épen kifogyott az istenadta, pedig elég takarékosan bánt vele az öreg. Mikor kerül ismét a gyertyánfából faragott tartóba új kincs, — azt csak a jó isten tudja. Mert néha a faluban sem akad. Boltos hiányában a pópa maga árul egynemely házi dolgot, uzsorapénzen, — de megesik, hogy ő is kifogy a holmiból, s télvíz idején nincs az a két ló, a mely egy szekeret a városig húzson.

Meg kell tehát elégedni a heringgel. Ez eleget sós hal, s egy pléhszatulyában, hideg helyen, akár száz esztendeig is eláll. A szegény ember kikanalazza a puliszkát a tálból, hozzá nyomkodja kicsinyt a heringhez, s lám, bár némi avas halszaggal vegyest, de mindjárt sós íze leszen. Bota és Tógyerka csak a «mamaligá»-t ették sóshering segedelemmel, de van oláh elég, sőt rangos bojár is találkozik Bukarest palotáiban akármennyi, a ki például turkesztáni dinnye mellé is igen alkalmasnak tartja. Mondom, — mert láttam. A túlérte, egészen sárga uborka viszont azért jó sós heringgel,

A PEKINGI OBSZERVATORIUM.

KHINAI KÉPEK.

mert nehezebben rázza ki, élvezet közben, az embert a hideg.

Ursa megfőzte az ételt, s e közben nem igen beszélt. Kora reggel óta, midőn kitekintvén, látta, hogy se a havazás, sem a szelek viharos ostroma nem akar véget érni, homloka tele volt borulattal. Aggodalmasan csóválta ősz fejét, s egy-egy könnyű sóhaj is ellebbent ajkairól. Kelletlenül tett-vett a barlangban; látszott, hogy gondolkozik, de alighanem hiába, mert rosz kedve sehogy sem akart fölengedni. Tógyerka sejtette, hogy valami különösebb baj van, de nem merte megkérdezni.

Ebéd után az öreg rosz kedve csak fokozódott. Nyugtalanul lépett a törpe ablakhoz, s haragos szemekkel tekintett a még mindig konokul kaffogó és üvöltő farkasokra. Négyen voltak ez éhes proletárok; három fiatal és egy idősebb him: a vezér. Izmos, fakó szürke gézengúz mind a négy.

Tógyerka tudta, hogy az öreget nem ezek a bestiák nyugtalanítják. Havasi ember nem sokba vesz farkasból hármát-négyet, míg hosszúnyelű fejszóját bírja. Puskaport vétek farkasra prédálni, — elegendő a fejsze is, míg szembe kaphatja őket. Veszedelem csak akkor lehet a dologból, ha egyik-másik csikasz hátul kerülhet, s ideje van az ugrásra. Egy szempillantás az egész, s az aczélnál keményebb, éles farkasfogak marása alatt már roppan a nyakszirt, s megindul halálos bugyogása a vérnek.

Délután két óra tájban végre mégis megszólalt az öreg.

— Tudod-e, Tógyer, hogy holnap reggel rák virrad, Isten segedelmével, az új esztendő?

A fiú némán intett, hogy tudja.

— Hát azt tudod-e, hogy minden igaz román ma éjjelkor szentelt gyertyát gyújt a boldogságos Szűznek?

— Tudom.

— Akkor bizony azt is tudod, hogy a ki nem gyújt szentelt gyertyát ma éjjelkor a boldogságos Szűznek — légyen a hiányosság bármi okból — azt megbünteti az Úr, mivelhogy véteken találtatott. Eljön az újév és semmiben sem leszen szerencséje. Meglátogatja baj, betegség, szomorúság és minden, a mi rosz, — lelkeknek

TIEN-CZIN MULATÓ-KERTJE AZ EURÓPAI VÁROSRESZBEN.

büntetéséről nem is emlékezővén. Ma éjjelkor tehát muszáj szentelt gyertyát gyújtani a boldogságos Szűznek.

Tógyerka félszemmel az örege sandított.

— Muszáj, a kinek van, — mondotta ártatlanul, — nekünk nincs.

— Lesz.

— Bajosan lesz...

— Hiszem, hogy bajosan lesz, — hagyta rá az öreg, miközben ismét kitekintett az ablakon, — de akármilyen bajosan lesz is, muszáj, hogy legyen. Lemegek a faluba a pópához és hozok.

A fiú tágra nyílt szemekkel bámult, de egy pillanatil sem kételkedett. Ursa mély hangja nyugodt és határozott volt. Tudta, hogy a mit

most hallott, az szentírás. De még sem állhatta meg, hogy közbe ne szóljon.

— A falu messze van, atyám. Ekkora hóban, szélben, nem lehet lejutni. Hát még vissza!

— Mind igaz, fiam, — intett az öreg, — de azért lemegek a pópához. Ennek meg kell lenni. Szentelt gyertya nélkül sohasem virradt rám újesztendő, — nem fog virradni most sem. Elég baj, hogy nem jutott eszembe idejében. Vénülök, pusztulok... hiába, ez már így van... de ez nem lehet ok, hogy a boldogságos Szűz képe sötétben maradjon, s lelketem megvegye a gonosz, — a kitől Isten óvjon!

Ursa áhitattal keresztet vetett, s minden teke-tória nélkül azonnal készülődni kezdett. Leg-alább két szál szentelt gyertyának okvetlen égnie kell a Szűz anya előtt, — elmegy tehát és hoz. Hogyan: miképen fog kiütni a vakmerő vállalkozás, azzal nem gondolt. Hitének fanatizmusa vetekedett a hősiességgel, s ebben az esetben az örültség határán járt, — de ha még olyan eszeveszett is a terv, melyet végre akart hajtani, mégis sokkal könnyebbnek tetszett nehezen mozduló agyának gyermekes ítélete előtt, semmint a hanyagság a vallás parancsainak végrehajtásában. Életét vesztvén, Istennek tetsző cselekedet közben hal meg, s lelke érde-mesnek fog találtatni, hogy porig omló alázattal járúlhasson az Úrnak trónusa elé. Óh, be jó is az égben, — s mi borzalom lehet a pokol gyehennájában, hová a vétkezők taszítottanak.

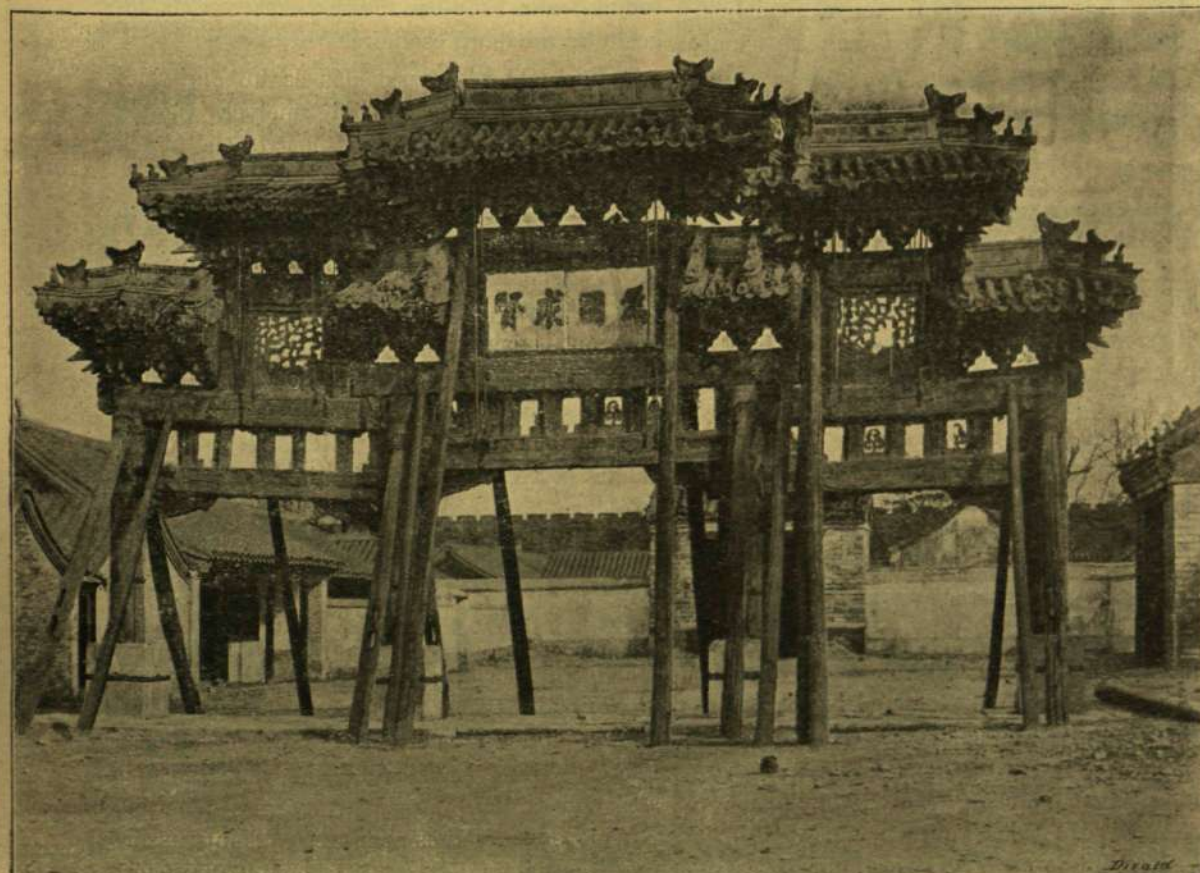
No, oda nem fog jutni.

Fölvette róka-farkas bekecsét, mely egy beszercezi szász ajándéka volt, fejébe nyomta kucsmáját, s elöktörvén a padka alól egy ovdát fagyúval megtöltött bögrét, jól bekente vele térdig érő nehéz csizmáit, nehogy átjárja útközben a hó.

Tógyerka egy percig nézte, azután gyorsan felkészült ő is.

Az öreg egyszer-kétszer ránézett, de nem mondta, hogy maradjon itthon. Ekkora siheder legényke korában ő már ismerős volt a havas-sal, s nem ijedt meg az árnyékától.

— Tekints ki fiam, Tógyerka, ott állingálnak-e még azon férgék? — Szólt rá indulás előtt a

A VIZSGÁZÓ-TEREM DÍSKAPUJA PEKINGBEN.

KHINAI KÉPEK.

Silvestri H. felvétele.

fiúra, miközben gondosan megvizsgálta a régi módi, hosszú csövű fegyvert.

— Kettő elment, de kettő még amott üloget a nagy fa alatt és kapar, — felelte a fiú.

— Hát az a másik két bitang se igen lézenghet messze, s úgy lehet, többen is elérkölnek. Jó lesz hát, ha hátrafelé is ügyelünk. Hozd fiam a puskát és vigyázz rá. Én majd csak fej-szémmel maradok. Te rád is felfér egy szeges bot, a kivel rákoppinthatok a férgék fejére, ha túl igen utánunk nyomakodnak.

Ursa kinyitotta az ajtót és kilépett a hóba. Az majdnem térdig ért, s a nagy tömegekben nyugatra húzódo fellegekből még mindig hullott. A szél ide-oda verte a tél csillogó ajándékát, s ez kissé nyugtalanította az öreget. Egy perc és megtelt az arca hóval.

— Ügyelj szemeidre, fiam, nehogy elvakulj... intette a fiút, miközben gondosan belakoltta a szállás ajtaját és neki indult a lefelé vezető keskeny havasi útnak. (Folyt. köv.)

KÉT CHOTEK.

A múlt század derekán, a Habsburgok monarchiájának válságos megrázkódtatása idejében a Chotek-családnak két tagja emelkedik ki észtehetség és befolyás tekintetében azok között, a kik a minden oldalról megtámadott ifjú királynő fenyegetett trónja köré csoportosultak. Nem karddal, nem hadvezéri képességekkel, hanem józan gyakorlati bölcsességgel, az államélet belső szervei öntudatos megszilárdításával és fejlesztésével tettek szolgálatot a közügynek s kötelezett halára a koronát. A két testvér, Chotek János és Rudolf gróf volt a családnak az a két sarja, kik a békés, bürokratikus munka terén szerettek dísz és tekintélyt a Chotek névnek. Mintha a történelem igazságszolgáltatásának intező kezeit látnók most abban a házasságban, mely Mária Terézia egyik késői utóda, Ferencz Ferdinánd trónörökös szívére a szép Chotek Zsófia felé fordította, mintegy elismerésül azoknak az érdemeknek, melyeket a királyi ara ősei maguknak az uralkodó-család és a trón iránt kiváltak.

Chotek Rudolf egyike volt a múlt században azon osztrák államférfiaknak, a kik Kaunitzsal együtt Mária Teréziától a kormányra hivatván, a Lobkoviczek, Kinskyek, Dietrichsteinok helyén új aerát nyitottak Ausztria politikai szervezésében. De Kaunitz mellett Chotek volt a legbefolyásosabb, a leghivatottabb közülök, a ki már mint a Bajorországgal való fennsini béke megkötésével megbízott követ, mint trieszti, vorarlbergi, breisgaui kormánybiztos a kereskedelmi és politikai ügyek vezetésében nagy tájékozottságot tanúsított, mielőtt a császárné a banco-elnökségre kismelte volna. Hízog elismeréssel emlékezik meg Mária Teréziának egy kéziratára is azokról a szolgálatokról, melyeket Chotek ebbeli minőségeiben tett, midőn új állásába kinevezte 20,000 forint évi fizetéssel.

A banco-elnökség hatáskörébe akkor a fogyasztási adók, vámok és illetékek tartoztak. Chotek mindent a legnagyobb rendtelenségben talált. A hét éves háború évenként 50 millióba került s Ausztria pénzügyi erejét egészen fölemész-tette. Chotek mindjárt első jelentésében, melyet a császárnőhöz intézett, fölirta a bajokat és visszajeléseket, hogy t. i. a beérkezett ügyiratokat nem is iktatják, még kevésbé expedálják, a mi miatt sok ügydarab marad elintézetlenül, hogy a tisztviselőknél 10,000 ft hátralék van kinn, stb. Az ügyek új beosztását és iktató osztály szervezését javasolta. Mária Terézia mindent elfogadott; hozzájárult a Chotek által

Taafe grófné, Chotek grófné, Harrach grófné.
A TRÓNÖRÖKÖS NEJE SERDÜLT LEÁNY KORÁBAN
BARÁTNŐI KÖZT.

indítványozott újításokhoz, s az eredmény az lett, hogy a bevételek rövid idő alatt tetemesen fokozódtak, s 1758-ban már Chotek 400 ezer forintot szolgáltatott be a hadi költségekre, a nélkül, hogy a tartalékhoz nyúlt volna.

Még szebb világításban mutatja be Chotek államférfiúi tehetségét egy a császárnőhöz intézett emlékirata, melyben kifejti az állami pénzügyi politika vitelére vonatkozó elveit, s melyet új fölfogás és egészséges ítélet jellemez. Kifejti ebben, hogy az állami bevételek szaporításának forrásai tulajdonképp a közgazdasági műveltség, az ipar és kereskedelem fejlesztése. Ép oly erélyesen tiltakozott egy szerencsétlen pénzügyi terv ellen, melyet a hét éves háború által okozott pangás orvoslására nyújtott be valaki, azt ajánlván, hogy az állam ne fizessen több kamatot s az így elért nyereségből részben a katonai kiadások fedeztessenek, részben pedig az udvari és követségi reprezentálás fényét emeljék. «Melyik idegen állam hagyná magát — kiáltott fel Chotek — ily csalfa káprázat által elvakítani és tévútra vezetetni a valóságos belállapotok megítélésében? Sőt inkább a kiadásokat kell csökkenteni, a hitelt fokozni s a hitelintézeteket szaporítani, mert pénz és hitel nélkül a legerősebb hadsereg sem működhetik; de jó gazdálkodással a 14 millió katonai kiadást is 12 millióra lehetne leaszatani.» Ezek az érvek Mária Teréziára is hatottak, a ki aztán ezt írta a tervezetre: «a névtelen szerzőnek e helytelen, alaptalan, lehetetlen indítványát elvetem.»

A császárnő bizalma újabb jelűl 1759-ben az udvari kamara elnökévé nevezte ki Choteket, a hol ekkor Batthyány, Nagy és Niczky is működtek, és pedig oly hatáskörrel, hogy a felszólított kamarai tetszése szerint választandó tagokból egészen újra szervezte. Végre, midőn 1761-ben az államtanácsot felállította Mária Terézia, Choteknek tetszésére bízta, hogy ebbe összes addigi hivatalai megtartásával belépjen.

Figyelemre méltóan világítják meg az uralkodón és hű embere közti viszonyt azok a levelezések, melyeket Chotek Rudolf Mária Teréziával folytatott. A császárnő meghívására, hogy az államtanácsba lépjen be, Chotek azt válaszolta, hogy neki nincs akarata, csak vak engedelmessége. Egy más alkalommal azt írja

uralkodónőjének, hogy inkább megszűnik élni, semhogy szolgálatát teljes buzgalommal ne végezze.

De Mária Terézia is kifogyhatatlan volt a gróf iránti jóakarata tanúsításában. Ha beteg, óvja a túlságos megerőltetéstől s látogatását igéri. Máskor ezt írja: «meg akartam látogatni, de a császárnak egy kis torokfájása van, ápolnom kell.» Közben komoly értekezletet folytat a miniszterrel a tyroli ügyekről, a pénzverésről, a Klobusiczky-féle ménes megvásárlásáról, stb. Szeretett és becsülését a nagy királynő kiterjesztette Chotek Rudolf bátyjára, Jánosra is, s mikor ez himlős gyermeke számára a császárnő orvosát, Kesslert kéri pár napra, igazi asszonyi szeretetreméltósággal válaszol neki: «Hála Istennek, hogy a himlő veszélye elmúlt, s a gyermek oly jó kezekben van, mint Kessleré; rendelkezhetik vele, s mindjárt megírom Van Svietennek (az uralkodónő híres orvosa) a ezédulát, hogy Kesslert pro forma dispenzálja. Ma éjjel nagyon roszul aludtam a kedves gyermek miatt s Van Svieten igen megütközött, midőn tőlem állapotáról értesült, de megnyugodott, midőn megtudta, hogy Kessler kezelése alatt van, stb.»

Mária Terézia Chotek Rudolf leányát, Mária grófnőt, később Taafe gróf kamarás nejét is szívesen látta maga körül azokban az udvari színelőadásokban és bálletekben, melyekben a főhercegek és főhercegnisok is közreműködtek s melyekben Chotek kissasszony bájos tánczával nagy tetszést aratott. Az udvar innsbrucki tartózkodása alatt, Lipót főhercegnek Mária Lujza infansóval való összekelése alkalmával is a Chotek-család az udvar legszorosabb kíséretéhez tartozott, heti 1000 ft asztalpenzt huzott ebédadás kötelezettségével.

Mindkét Chotek-testvér határtalan ragaszkodást is tanúsított a nagylelkű fejedelemtől iránt, úgy, hogy midőn az 1760-iki hadjárat költségeinek fedezéséről kellett gondoskodni s Hangwitz felszólította a főurat a még hiányzó 500,000 ft viselésére, Chotek Rudolf maga 12,000 frtot ajánlott fel, melynek egy részét készpénzben fizette ki, a többi pénz előteremtésére pedig 6902 frtot érő ezüst asztali készletet küldte a tanúsító hivatalba. Mária Terézia, tudjuk, már 1758-ban összes ékszerét elzalogosította a háború céljaira.

Az önfeláldozó ragaszkodás és hű alattvalói viszony megtisztelő jelűl, melyek Chotek Rudolf gróftól oly bensőséges kegyelettel fűzték a szép császár- királynő trónjához és személyéhez, a család csehországi, Weltrusi kastélyában ma is hódolattal őrzik az utódok Mária Terézia és I. Ferencz két kis porcellán szobrocskáját, mint a királynő ajándékait, melyek az uralkodónót magyar viseletben, lotharingiai Ferenchezet pedig császári díszöltözetben tüntetik föl. Annak a látogatásnak emlékei ezek, melyet az uralkodópár 1754-ben tett itt, a midőn Chotek cseh ipari kiállítását is rendezett tiszteletükre.

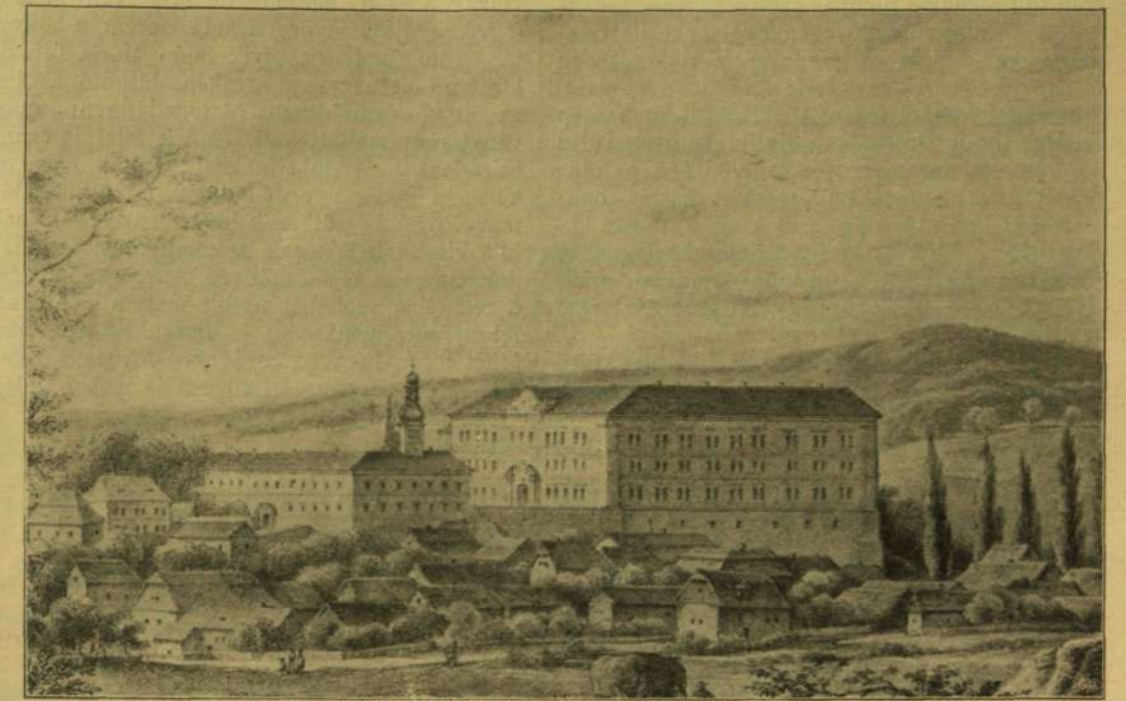
A királyi kegy nemsokára más alakban is kitüntette a Choteket a Szent István-rend első adományozásainál, 1764-ben, Lipót főherceg születésnapján. Chotek János ekkor már főhadbiztos, a commandeur-i keresztet, egy évre rá pedig a nagykeresztet kapta. A császárnő az öcsese által el nem foglalt udvari kamarai lakást engedte át neki, sőt annak több szobáját saját udvari kárpitosa által kárpitoztatta be. Később Chotek János az összes rokkant-kaszárnyák igazgatója lett s 1764-ben 440,000 frtot megvette Batthyány herceg csehországi neuhofi uradalmát, melyet ritka türelemmel alakított át és fásított be. Fia, János Rudolf, II. József

és Lipót minisztere, hozzáépítette még a kissé távolabb fekvő pompás kacsinai kastélyt.

Következő évben Chotek János gróf Koller személynök közbenjárására az országgyűlési rendektől megnyerte a magyar indigenátust is. Mikor ezt kötelességszerűen császárnőjének és királynőjének bejelentette, tőle ezt a sokat jelentő választ kapta: «Semmi kifogásom nincs magyarsága ellen, au contraire (ellenkezőleg), nagyon örülök, habár a legkisebbet sem tettem érte, sőt óhajtottam volna, hogy többen legyenek, a mi nagyon bánt, miután a palatinus és personalis tőlem tudták, hogy mennyire érdeklődöm Perlas iránt, lehetetlenné tették mégis, és én annyira bízom, de mint már annyiszor «la dupe de ma bonnefoi» lettem; ez az országgyűlés jól megismertette velem az embereket; ha csak ez a hasznom volna is, ez elég sok.»

Mint e sorok mögött látni, Mária Terézia elégedetlen volt az országgyűlés lefolyásával s különösen a mi az indigenátus adományozását illette, bántotta Perlas elejtése. Mint tudjuk, a rendek akkor már kezdték jobban megszorítani a honossági jog adományozását; akárhányat visszavettek, s még felszólalások is történtek az indigenák közé derüre-borura való felvételek ellen, ha megfelelő érdemeket nem láttak. Chotek esetében a fölvétel valóban az érdemek előtti meghajlás volt. Meghajolt ezek előtt maga Mária Terézia is, mikor egy évvel rá, Chotek fizetésének, jellegének és a rokkantbizottság igazgatói állásának megtartása mellett mentette föl főhadbiztos hivatalától. Ezt a kegyet, úgy látszik, Chotek már több ízben kérte, mert a császárnő egy kéziratában kifejezi sajnálatát, hogy még egyelőre meg kell tagadnia kérését, de — úgy mond — a míg a háború tart, addig nem nélkülözheti őt; «együtt kell tehát még egy ideig húznunk az ígát» — végzi levelét.

Mária Terézia bizalma, nagybecsülése köteletknél fényesebben jellemzi a két Choteket a közpályán betöltött hivatásuk megítélése tekintetében. Csak a legszigorúbb becsületesség, a rendíthetetlen kötelességérzet és kitartó szorgalom lelte meg jutalmát bennök. Ausztria és népei kormányzatának nagy sikerei fűződnék az ő nevékhöz, s ezek az érdemeik általánosan népszerűvé teszik azt a frigyét is, mely most, másfél századdal később a család egy késői

REICHSTADT.

származéka s az általuk oly buzgón szolgált nagy fejedelemtől trónjának utódja közt annyi nehézség leküzdésével szerencsésen létrejött.

A REICHSTADTI KASTÉLY.

A reichstadti kastély, melyben a trónörökös esküvőjét tartotta, mozgalmas időket ért már meg, s nevezetes személyeket látott falai között. Maga Reichstadt kis csehországi város, melynek éjszaki részén, egy magaslaton emelkedik az ódon barokk-stílusú kastély, hajdan a hatalmas cseh dubi Berka-család vára, melyet a fehéregy csata után leromboltak, de azután az új tulajdonos, a szász-lauenburgi herceg újra fölépíttette. Mai alakjában I. Lipót uralkodása alatt készült a kastély az akkori izlés szerint. Különböző tulajdonosok kezein ment át, kik közül a nagy Napoleon neje, Mária Lujza császárné s ennek fia, a reichstadti herceg a legemlékezetesebbek.

Az épület maga három részből áll. A négyszögű, kétémeletes főépület előtt egy nagy épület áll, mely hivatalnoki lakásul, majorházul és istállóul szolgál. Ezen kívül van még a főépület mellett egy kis ház, magasra nyúló óras torony. A főépületbe lépve a fölépésűn át azokba a termekbe jutunk, melyekben a trónörökös szokott lakni; e terem sor végén van a nagy ebédlő is, hol az esküvői lakomát tartották. A kastély

magas földszintjén a trónörökös anyjának, Mária Terézia főhercegnőnek lakosztályai vannak. A különböző termek nagy számú, többnyire történeti tárgyú festményt ékesít.

Nevezetes a kastély billiard-terme, melyet V. Ferdinánd császár és király, ki nagyon szeretett itt tartózkodni, rendeztetett be. E teremben találkozott 1876. évi július 8-án királyunk II. Sándor orosz csárral, a két külügyminiszter, gróf Andrássy Gyula és Gorcsakov jelenlétében. Rudolf trónörökös is gyakran töltött hosszabb időket e kastélyban, különösen házassága első éveiben ifjú nevével. A mostani esküvő alkalmából a menyasszony számára azt a három szobát rendezték be, a hol egykor V. Ferdinánd lakott.

Legszebb része a kastélynak a kápolna, melyet számos művészeti becses biró szentkép és szobor ékesít. Itt ment végbe az esketés ünnepe.

A BELVEDERE-PALOTA ÉS A KONOPISTI KASTÉLY.

Ferencz Ferdinánd trónörökös főhercegnek számos palotája és kastélya közül különösen a bécsi Belvedere és a konopisti kastély nevezetesek, nemcsak építészeti szépségeik s berendezésük pompája miatt, hanem azért is, mert az eddigi intézkedések szerint a főherceg ezekben fog legtöbbet tartózkodni ifjú nevével.

A bécsi Belvedere ismeretes épület mindazok előtt, a kik az osztrák fővárosban megfordultak. Az államvasuti és a déli vasuti pályaudvar közvetlen közelében emelkedik pompás versaillesi modorú kertben ez a fényes palota, úgy hogy azonnal szemébe tűnik mindenkinek, a ki a vasútról a városba igyekszik. Egyik oldalról a fűvesskert, másik oldalról pedig a Schwarzenberg hercegi palota és kert terül el mellette, még inkább kiemelve arányait és hozzá illő környezetül szolgálva.

A Belvedere építése abból az időből való, a melyet joggal neveznek a bécsi építkezés fénykorának: a XVIII. század elejéről. Ekkor fejlődött ki a barokk stílusnak az a sajátos bécsi formája, mely azután uralkodó lett nemcsak Bécsben, hanem mindenütt, a hol a bécsi divat és szokások utánzókra találtak. 1715-ben építette Hildebrandt Lukács, a kornak egyik leghíresebb építész Savoyai Eugén herceg számára, a ki nemcsak nagy hadvezér volt, hanem a művészeteknek is nagy barátja.

A Belvedere a kerttel együtt több mint száz ezer négyszög méter területet foglal el. A főbejárat a parknak a várossal ellenkező oldalán van, a pályaudvarok felé, míg a város felé a kert néz. Czimeres kapun át jutunk a tágas előudvarba, mely fasorokkal és víztartó medencékkel van díszítve. Az előudvar egész szélességében elzárva emelkedik maga a palota, lejtős területen. A főépület két oldalán vannak

A KONOPISTI KASTÉLY.

a bejáratok a kertbe, melynek lejtője kitűnően van fölhasználva pompás szőnyeggyájak, szökőkutak, és alacsony élőszövényvel bekerített tekervényes utak képzésére, míg az alsó részben árnyas fák és bokrok között pihenhet a látogató. Magas fekvésénél fogva a palotából igen szép kilátás nyílik Bécsre s a Kahlenbergre. Külső vonalaiban három részre tagolódik a palota: középső része magasan emelkedik kettős mansard-födéllel, míg a két szélét egy-egy barokk-kupolás pavillon zárja le. A homlokzat gazdag és változatos díszítése oszlopos kapuival, erkélyivel, számos kisebb, nagyobb szobrával első tekintetre elragadja a szemlélőt.

Azt a hatást, melyet a kert és az épület külső pompája kelt, csak fokozza a belső berendezés

A trónörökös lakosztálya az első emelet jobb szárnyán van berendezve. Itt van gazdag fegyvergyűjteményével a vadászterem, a könyvtár-terem, melynek egyik falán Mária Terézia királynő életnagyságú arcképe látható, azután az öltöző- és hálószoba. A fogadóterem a márványterem mellett van. Ennek falai is arany cizrádakkal és gobelinekkel vannak díszítve, közepén pedig egy márványasztal áll, szintén márványból készült székekkel körülvéve. E mellett kisebb helyiségek a kihallgatási terem, a dolgozószoba és a dohányzó. A legszebb kilátás a reggeliző szobából nyílik, mely a homlokzat feletti toronyban van és hat ablakból látni lehet egész Bécest s környékét. A palota második emeletén van a díszterem és azok a helyi-

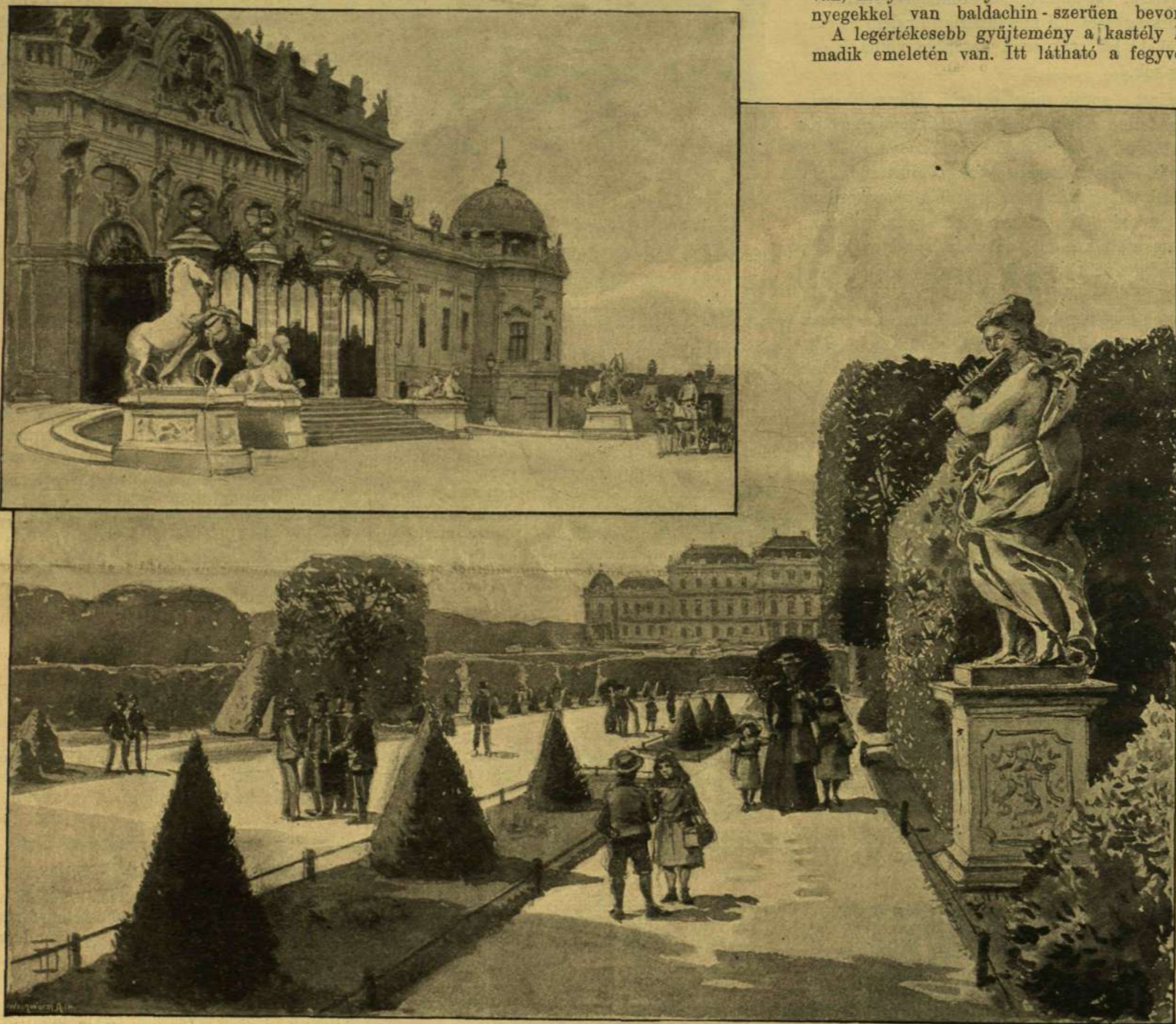
a gyönyörű díszkertbe jutunk. Hatalmas, régi fák mellett kellemes változatosságot nyújtanak itt a ritka tropikus fák és disznóvénnyek, melyeket a trónörökös maga hozott földközi úttjáról. A rózsakert, a főherceg legkedveltebb helye meg épen ritkítja párját.

A kastély lépcsőháza egész múzeum: a főherceg vadászati diadaljeleivel vannak itt borítva a falak.

A kastély emeleti termeiben vannak az *estei* család híres kincsei, pompás csillárok, mesés értékű bútorkok s ezek mellett a főherceg saját szerzeményű ritkaságai, melyek finom művészi ízléséről tesznek tanúságot. Afrikai utazásokra emlékeztet a dohányzószoba, mór ízlésű asztalkáival, gazdag szinompájú párnás ülő divánjaival és szőnyegekkel. E mellett egy sátor-szerűen berendezett, szintén keleti ízlésű szoba van, melynek mennyezete szebbnél szebb szőnyegekkel van baldachin-szerűen bevonva.

A legértékesebb gyűjtemény a kastély harmadik emeletén van. Itt látható a fegyverek

A PALOTA FŐHOMLOKZATA.

A BELVEDERE PALOTA. — A PALOTA A KERT FELŐL.

fényessége. Régebben a császári képtár volt termében elhelyezve, ezt azonban a műtörténeti múzeum elkészülte után oda vitték át s a palotát Ferencz Ferdinánd trónörökös főhercegnek jelölték ki lakásul. E célból az utóbbi években nagy költséggel és pazar pompával restaurálták Bécs legjelesebb művészeinek közreműködésével.

A régies modorban domborművekkel díszített lépcsőházból, melynek mennyezetén két szép fresko-kép vonja magára a figyelmet, az úgynevezett márványterembe jutunk, melynek falai vörös márványból készültek arany ékítményekkel. A mennyezetről négy óriási és két kisebb oszillár függ le, melyeket ha meggyújtanak, tizenkétezer gyertyafény árad a terembe. A márványterembe nyílik az ebédlő, fehér falával, melynek arany cizrádái között hatalmas gobelinnek és híres művészek tájképei vannak elhelyezve s a mennyezetet is egy régi olasz művész, Giacomo de Po festménye borítja.

segek, a hol a trónörökös a hivatalos és állami ügyeket intézi, míg a földszint az udvartartáshoz tartozó személyiségek és a cselédség számára van berendezve.

Nyári tartózkodási helyül a trónörökös leginkább a csehországi *Kompišt* kastélyt kedveli, melyet maga alakítottatott át s díszített föl a saját ízlése szerint. Itt szokott kertészkedéssel foglalkozni, melyet nagy kedvvel úz; rózsákat olt és szemez s maga adja a rendelkezési utak és virággyák elrendezése dolgában.

A kastély nem messze van Prágától, a kis Beneschau vasútállomás mellett. Ferencz Ferdinánd főherceg az azóta meghalt Lobkovitz Ferencz hercegtől vásárolta. Régi időkben több hatalmas cseh főúri nemzetségnél volt lakóhelye. Lankás domb tetején, zöldelő fák közt emelkedik ódon falaival és tornyaival s a vadaskert sűrűjén át vezet hozzá az út, mely mellett minduntalan egy-egy szelíd szarvas, őz vagy dámvad báméskodik az emberre. Tovább menve

minden képzelhető neme, mondhatni, a fegyvertörténete, — minden század legrikább és legszebb példányait bemutatva. A műtárgyaknak is beillő finoman cizellált, arany és ezüst díszítési kardok, lándzsák, alabárdok, régi lövérfegyverek és löpörtartók, az Este-család különböző kastélyaiból és palotáiból összehordott lovagpáncélok, valamennyi kiváló művészek alkotása, egyebek között egy Benvenuto Cellini kalapácsa alól kikerült több paizs, — mindezek oly mennyiségben és oly értékes példányokban vannak meg e gyűjteményben, a milyennel kevés nyilvános múzeum díszelkedhetik, magánember pedig alig egy is.

Ez elragadó környezetben, hol egyaránt megtalálhatja a természet idyllikus képeit és a műizlés nemes alkotásait, szeret leginkább tartózkodni a főherceg. S ide vitte ifjú hitvesét is most, az esküvő után, hogy itt töltsék házasságuk első, boldog napjait.

BENEDEK FERENCZ.

1826—1900.

Az egyházi körökön kívül is igen sok helyütt mely megilletődést keltett az a szomorú hír, hogy *Benedek* Ferencz, a premontrei rend jászói prépost-praelatusa, július 2-ikán elhunyt. Halálát hosszas betegeskedés előzte meg, a mely miatt rendfői feladatait sem teljesíthetvén, társ-kormányozót (coadjutort) kellett maga mellé vennie, kit a rend nem régebben dr. Takács Ferencz személyében meg is választott. Csodálatos ellentét a boldogult praelatus életében, hogy míg szerényebb helyzetben működött, erő és siker karöltve járt nála; mint pap, mint hazafi, mint ember fáradhatatlan volt s mindenütt üdvösen hatott, alkotott, gyarapított; mikor azonban, ez előtt mindössze nyolcz évvel, rend-társainak bizalma jászói préposttá emelte, alig érkezett örülni e kitüntetésnek s a rá ruházott nagy hatáskörnek, a melyben annyi buzgósággal szándékozott működni, egészsége nem sokára meg-ingott s aztán lassan, de egyre fogyott-romlott szervezete, melynek kipróbált edzettsége alapján kevéssel előbb még maga is talán évtizedeket merhetett magának ígérni. Most szenvedéseitől megváltotta a halál, mely azonban csak porréseit ragadhatta el; szellemi alkotásai, érdemei fennmaradnak s örködni fog fölöttük a jól megérdemelt emlékezet.

Benedek Ferencz szegény szülőkől származott. Szepes-Tepliczen született 1826 nov. 19-ikén. Iskolaságát a szomszéd Szepes-Szombatban kezdte, a löcsei gimnáziumban folytatta és a kassai theologiai akadémián, majd pedig a bécsi egyetemen végezte. Mint jeles képzettségű papnövendék a premontrei rend növendékei közé vétetett föl 1847 szeptember 26-án s azon időtől fogva halála percéig egy szív, egy lélek volt a jeles kanonok-renddel. Pappá 1851 szeptember 26-án szentelték; de kiváló tehetségeit s nagy készütségét főleg a tanári pályán értékesítette. Mert kitűnő tanár volt, a ki sokoldalúságával, világos előadásával, atyai jóságával és férfias szigorúságával lebilincselte és munkásságra indította még leggyarlóbb tanítványait is. Előbb Löcsein, Rozsnyón, Eperjesen és Nagy-Váradon, később pedig, 1868-tól Kassán működött a rend főgimnáziumában, melynek egyúttal igazgatója, 1886-tól pedig a vele kapcsolatos konviktusnak is kormányzója volt. Tanári pályája az elnyomatás szomorú korszakában kezdődött, midőn a magyar iskolákban a magyar szellemet elnyomták és a germanizálás megindult. *Benedek* rendtársaival együtt esőndben, de minden lehető módon ápolta növendékeiben a nemzeti érzést. Igazgató és szervező tehetsége, úgy szintén szeretetre méltó jelleme igen kedvelt és tisztelt emberré tették nemesak testvérileg szeretett rendtársai, hanem Kassa város közönsége előtt is, melynek társadalmi és községi életében szintén tevékeny részt vett. Sokáig tagja volt Kassa város képviselő-testületének s buzgógn közreműködött egyebek közt a felső-magyarországi múzeum létesítésében.

Benedek Ferencz, mint tudós, kiváló jártással gazdag bírt a történelmi és klasszikai tudományokban is, de tanári székén főleg a matematikában híresedett el, mely tudományt, mint volt tanítványai mondják, senki sem adott elő világosabban és vonzóbban.

Preposti működéséhez rendtársai nagy reményeket fűztek s reményükben nem is csalózkodtak, mert a míg bírt, nagy belátással, erélyvel és bölcseséggel vezette a rend minden ügyeit; de aztán mind akaratát, mind tevékeny-

ségét megbénította a kór, melyet sem a gondos ápolás, sem az orvosi tudomány nem volt képes legyőzni.

Az áldásos tevékenységű főpapot több kitüntetés érte. Már konviktusai kormányzó korában a Ferencz József-rend lovagkeresztjét kapta. Ő felségétől, később pedig prépost-praelatusi állásánál fogva tagja lett a törvényhozás főrendiházának, hol azonban nagyobb szerepet már nem vihetett.

Temetése nagy díszszel történt s tetemeit elődjei sírboltjában tették örök nyugalomra.

A MAGYAR VADÁSZATI KIÁLLÍTÁS PÁRISBAN.

Kiállításunk egyik legszebb és leglátogatottabb része Párisban Magyarországi vadászati kiállítás, melyből most néhány fényképfelvétele után készült képet mutatunk be.

Ez a magyar vadászati kiállítás, — mely az erdészeti palota nagy nemzetközi csarnokában van elhelyezve, — páratlan a maga nemében, mert a többi nemzetek a vadászati tárgyakat

BENEDEK FERENCZ.

inkább csak díszítő részletekkel használtak s csupán Magyarországot rendezett önálló vadászati kiállítást, a mi főképp Darányi Ignác miniszter és Lukács Béla kormánybiztos buzgalmanak köszönhető.

S e pompásan sikerült kiállítás az eddigi módoktól egészen eltérően mutatja be a vadászat körébe tartozó tárgyakat, a mi azoknak érdekességét nagy mértékben növeli. Egy nagy diorámában vannak a vadászati tárgyak összeszerelve, olyképen, hogy a szemlélő ezen a réven nemesak tanulságos áttekintést nyer Magyarország különböző vadjáról, de egyúttal valóban gyönyörködhetik is benne.

A körülbelül 21 méter hosszú és hat méter magas hátfalat egy nagy vászon borítja, melyre *Olgay* Ferencz egy a magas Kárpátok vidékéről merített tájképet festett. Baloldalt e képen a magas sziklás hegyoldalokból egy mély völgy szakad le, melynek távoli perspektívájában a taloldalon erdőkkel borított hegyek látszanak. Közélebb vágások és ritkás helyek vannak, melyeken itt-ott vihatpérett egyes fák emelik fel terebélyes koronáikat. Őszi hangulat vonul végig ezeken és a nap süt, meleg színekben ragyogó oldalakon elmerül tekintetünk, majd felemelkedik a szép, ritkán felhős, világos égbe. Sötét-

zöld fenyves borítja a kép jobb oldali felét és árnyék borul a táj eme részére, mely egy lankásabb hegyoldalban végződik.

Ez a nagyszabású kép azonban csak a háttér egy valóságos, plasztikus és az előtérben elterülő tájnak, mely a képhez úgy oda simul, mintha ez amannak valóban folytatása volna. A plasztikus előtér, — melyet a rajta elhelyezett eszerek, bokrok, és állatok nagyobb részével együtt dr. Lendl Adolf budapesti laboratoriuma mesterileg készített — a kép előtt körülbelül 200 méter kiterjedésű; akkora tehát, hogy a néző közönség abban úgy járhat fel és alá, mintha csakugyan valamely Kárpát-vidéki hegyoldalon volna.

A kép baloldala előtt emelkedik ki egy magas, mesterségesen készített szikla, melynek lábánál sűrűbb bokrok és kisebb fenyők vannak és ezek között egy, a hegyekben nem ritkán lejtátszódo jelenetet látunk. Egy hiúz leterítette a lesben bevárt őzbakot és épen készül szétépteni áldozatát, mely a földön vergődik. Egy magasabb partról a hiúz társa félve és sóvárogva nézi e jelenetet, míg a bokrok mögül felemelkedik egy hatalmas medve, mintha rá akarná vetni magát az orvtámadóra, hogy elvegye tőle a zsákmányát. A magasból, a szikla tetejéről két kíváncsi zerge tekint le e félelmes rablókra. Hátul ez a mesterséges szikla folytatódik a festményig, a hol egy magas kiemelkedéssel teljesen összeolvad a festett sziklával. Nehány lépésnyi távolságból a néző már alig veheti észre, hogy hol a határ a plasztika és a festmény között. E helyen vannak elhelyezve a mormoták, mint a legmagasabb hegyek lakói.

Kissé távolabb a völgy elején egy bögő szarvas hatalmas alakja tűnik fel, mely büszkén hívja ki ellenfelét a messze túl a völgyön látható festett hegyoldalról. Előre nyújtja fejét és mutatja hatalmas agancsait, koronáját. Megfeszül minden izma és szinte halljuk, a mint belebödül a nagy szabad természetbe.

Ismét a háttérfestményből mintegy kinőve emelkedik ki a hegyoldalból egy sziklás domb, melyen két moufflon áll. Az egyik legel, a másik figyelve tekint körül, mert hallja a szarvas bögését, melytől azonban néhány nyirfa és bokor eltakarja.

A panoráma jobb oldala felé egy sziklászakadékban félig ülve, félig fölemelkedve látható egy erős vadkan, mely három támadó farkas ellen védekezik. Félelmes agyaráit mintha csattogtatná, újból felemeli fejét, melylyel előbb oldalt vetette a farkasok egyikét. Ezt a mozgalmat szintén természetesen utánozt környezetben látjuk magunk előtt, csak hogy itt nem fák és bokrok, hanem a patakmenti növényzet a háttér. Ettől jobbra azután felemelkedik a talaj a fenyves hegyoldalba; itt-ott egy kidült fatörzs hever a földön, száraz, magas szálfák nyúlnak az égbe, míg végre oldalt a sűrű fenyves árnyékában összeolvad a plasztikus előtér a festménynyel.

A patak vize azonban folydogál és keskeny, köves medrében leér az előtér letelejébe, mely itt ellapul és így alkalmas helynek kínálkozik a mocsaras tövisek állatéletének bemutatására. Nyírfák, fűzfák, magas nád, káká és sás övezik ezt a területet, melynek közepén egy kis tó vize csillan fel. Itt-ott tuskók, a zombék között, kisebb sűrű bokrok és magas fű, majd a rét egyforma növényzete tűnik itt elő. Annál élénkebb azonban az állatélet ezen a területen. Egy egész csapat vadkacsa indul meg, mintegy felriasztva a tó szélétől. Előttük három tiszta fehér kócsag áll és óvatosan figyelő fejüket magasra emelve tekintenek a néző felé. A nádasban, mely a tó hátsó szélét fogja be, gemfészkeket veszünk észre, melyek egyikén a két öregmadár, vörösgémek, védik mintegy még fejletlen fiaikat pár talakodó és felül a fűzfán esőrgő szarka ellen. Nyugodtan gubbaszt egy külön álló tuskón a fekete

golya, mintha nem is törődnek a körülötte levőkkel; pedig ezek ugyancsak nagy számban vannak: szárcsák, vízi csibék, guvatok, szélkiáltók és egyéb apró gázlók kis csapatokba verődnek a réten, a sásbokrok között; egyik bujkálka, a másik fölrepülve igyekszik odébb; vagy szembe is állnak egymással, mint a hogy a bajnok bibiczek szoktak tenni. Egnémelyik családosan, apró pelyhes csibéivel, mások magánosan bogarásznak.

A tő szélén épen kibúvik a nádóból a veszedelmes halrabló, a vidra; a jégmadár, a kormorán és más halpusztítók sem hiányoznak e társaságból. E szép kiállítás bejáratainál pedig a magyar Alföld egyik legnagyobb és legkiválóbb madárfaja, a daru van kiállítva három szép példányban.

Mindezek felül még számos más állatfaj találja meg a helyét itt-ott, a hol épen legjobb beleillegnek a környezetbe. Ilyenek például a siketfajdok, a nyírfajdok és császármadarak; a fázánok, stb. De valamennyit felülmúlja érdekességben az a két hatalmas madár, melyek a panoráma szélén, a magas szikla tetején ülnek: ezek az erdélyi havasok fakókeselyűi. Ritka példányok; kiháló félben van ez a madárfaj Magyarországon s majdnem egész Európából ki is pusztult már.

Mindenki gyönyörködve szemléli e szép kiállítást, annak egyes ritka és pompás alakjait. De különösen a vadászok és természet kedvelők érdeklődnek.

Hogy is lehetett így kiválóan szép és ritka vadfajokat megszerezni és ilyen nagy számban rövid idő alatt összehordan?

Bizony az nem is volt könnyű feladat. *Eszterházy Mihály* gróf, ezen kiállítási csoportnak fáradhatatlan elnöke és *Egerváry Gyula* kir. vadászati felügyelő a csoport ügybuzgó előadója, szerették meg e vadfajokat a legkiválóbb magyar űrvadászok szíveségéből, kik elejtett szép vadjaikat átengedték. *Croy herceg*, *Festetics* Tasziló gróf, *Föregách* Károly gróf, *Wass* Jenő gróf, *Andrássy Géza* gróf és még sokan mások nyújtottak emigy segédkezet a vadászati kiállítás ily meglepő sikeréhez.

Azonban ismertetésünk nem volna tökéletes e pompás vadászati kiállításról, ha az ott látható hatalmas vadásztrofeákat még külön is ki nem emelnék. Ismét *Eszterházy Mihály* gróf és *Egerváry Gyula* érdeme az, hogy e becses vadász-trofeákat emigy összegyűjtési s egybe állítási lehetett, ő Felsége a király szintén hozzájárult e kiváló kiállítás sikerének biztosításához; — magyarországi trofeái közül négy hatalmas vadkanfejet küldött; mind a négyet maga lötte a gödöllői koronauradalmi erdőben.

Eszterházy Miklós herceg nagyszerű gyűjteményéből egyebek között olyan szarvasagancsokat is engedett át a kiállításra, a melyek még az 1830-as években tartott világhírű ozorai vadászatokból valók, a hol nehány nap alatt 1900 darab nagy vadat ejtettek el és 16,000 hajtó heteken át terelte össze a vadat; azonban kívül gazdag fegyvertárából is küldött remek és nagybecsű régi fegyvereket, melyeknek dekoratív hatása, épen úgy mint érdekessége nagyban emeli ezen kiállítás fényét.

A szarvasagancsok közül a legkiválóbbakat küldötték: *Montenuovo* herceg, *Festetics* Tasziló gróf, *Croy* Károly herceg a budapesti Nemzeti Kaszinó, *Eszterházy Mihály* gróf, *Majláth László* gróf, *Kurta Mihály*, *Polnich* erdőmester, *Scherg L.* erdőmester, *Isóó F.* stb.

Az ágancsokból *József Ágost* főherceg 100 változatos, szebbnél-szebb darabot állított ki, *Wenckheim* Frigyes és *Almássy* Dénes grófok a saját területeikről 50–50 darab nagyszerű ágancsot járultak hozzá. *Polnisch* Árpád erdőmester és ifj. *Cholek* Rudolf gróf pedig egy-egy valódi ózab agancsot küldötték be olyan példányokban, a melyhez hasonlót csak igen ritkán lehet látni.

A kiállított zergékampókhoz hasonló erős példányokat más országokban nem találhatunk. Ezek között először is feltűnik az, a mely a kitömött zerge fejét ékesíti; csak a Retyezát hegységben teremnek ilyenek! *Kendeffy* Gábor a kiállítója. Igen szép az is, melyet a másik zerge fején látnak; ez *Széchényi* Bertalan gróf liptói vadásztrofeájáról, a Tátrából való. *Nopcsa Elek* és *Malcomes* Jeromos bárók egy-egy gyűjteményvel járultak hozzá, melyek között nem egy kiváló példány találkozik. Gróf

BARÓ KETTELÉR KELEMÉN ÁGOST,
a Kínában meggyilkolt német követ.

Pongrácz Ferencz, báró *Révay Gyula*, *Egerváry Gyula* és *Peller* Hubert udv. vadászatvezető hatalmas vadkan-agyarakat mutatnak be, mint fali dekorációkat; hasonlóképen csetei *Herzog Péter* is. Azonfelül még számos más érdekes trofeát látnak ott összehalmozva; két ritka nagy medvebőrt, mindkettő *Bedő* Albert tulajdona; számos hiúz- és egyéb kisebb bőrt és kitömött madarakat, melyek mint fali díszek egészítik ki e remek kiállítást.

Nagy érdekű királyunk vadászatainak lövegzeke is, mely eddig nem volt nyilvánosságra hozva. Ebből megtudjuk, hogy a Felség 50 év alatt, trónraléptétől 1899. évig elejtett: 1190 szarvasbikát, 1313 szarvasstehenet, 204 dámszavadat, 441 őzet, 1939 zergét, 1356 vaddisznót, 7249 mezei nyulat, 4502 üregi nyulat, 224 rókát, 653 siketfajd-kakast, 58 nyírfajd-kakast, hat császármadarat, 16070 fázánt, 8321 foglyot, 896 szalonkát, 285 fűrt, 1404 vadkacsát, 1343 különféle szőrmes és szárnyas vadat, összesen 48,355 darabot.

EGY KIRÁLY MINT ORVOS.

Érdekes történeti adomát elevenít fel egy angol történetírő VIII. Henrik angol királyról. Nem volt VIII. Henrik idejében kövőbb ember, mint *Waltham apátja*. De nem is hiába volt kövér: nagytüszése is közmondásos volt az egész királyságon. A renetget éltől vénebb korában megromlott a gyomra s mivel a sok evést mégse hagyta abba, utóbbról teljesen elvesztette étvágyát s nem is bírt egyebet enni, mint csirkét és könnyű süteményt.

Egy reggel a királyi testőrök díszes egyenruhájába öltözött lovat állított be az apátságára. Megörült az apát cselédje a jó borralvaló reményében s az apát maga is, mert azt remélte, hogy legújabb híreket hall Londonból s az udvar köreiből. Fölhívatta tehát az apát a lovagot, a ki egy fejrel nagyobb volt, mint az apátág legnagyobb embere. Arca szép volt és merész tekintetű s az apátnak úgy rémlett, mintha ismerős volna, de sehogys tudta ki-sütni, honnan?

Elbeszélgettek egész délig, a mikor az öreg apát elvégezte rendes imáját s meghívta a lovagot, hogy ossza meg vele ebédjét.

— Nagyon szívesen, — felelt a lovag, — mert azt hallottam, az apát úr nagyon jó konyhát tart.

— Nem sok hasznát veszem, — felelt búsan az apát, — a mióta nem tudok enni!... Henrik király a szatla bizonyára többet ér, ha testőrei mind olyan jó erőben vannak, mint én.

A lovag mosolygott, mint a kinek bókot mondanak. Bemertek aztán az ebédlőbe, a hol a vendég ugyancsak nekilátott a pompás roaszt-beefnek.

— Jó étvágya van, barátom, — mondotta az apát. — Szívesen megadnék száz fontot, ha én is úgy tudnék enni, a helyett, hogy így csipegetek az ételből, mint valami veréb.

— No hát, apát uram, ha csak ez a baja, van most az udvarnál egy orvos, a ki száz fontért úgy kigyógyítja, hogy...

Nevetett egyet, a mint ezt mondta, az apát pedig észrevette, hogy csüfolódik, de nem tudta,

ne vegye-e mégis komolyan a szavát. Csakhamar el is felejtette az egész dolgot. De eszébe jutott, a mikor egy nap levelet kapott, hogy siessen Londonba és jelentkezzen az udvarnál. Most már biztosan hitte, hogy a híres udvari orvos hallott a betegségéről s meg akarja próbálni a gyógyítást. Sietett hát Londonba.

Alig hogy a királyi palota kapuja elé ért s a kapuőröknek megmondta, kiesoda, egy magas, komor tekintetű ember, a kinek díszes s gazdagon aranyozott ruháján meg lehetett ismerni, hogy a testőrök tisztje, elébe lépett két testőr kíséretében s vállára tévén kezét, ünnepélyesen kijelentette:

— *Waltham apátja*, a király nevében elfogatom önt.

— Engem? — hüledezett az apát. — De miért?

— Azt ön tudja a legjobban, — felelt a tiszt olyan hangon, mintha az apát a világ összes bűneit elkövette volna. — Előre, testőrök! A Towerbe vele!

Az apátnak a Tower említésére inába szállott a bátorsága, mert tudta, hogy ide a felségárusal vádoltakat szokták becsukni s hogy onnan nem igen került még ki elevenen senki. S rettegését csak növelte az, hogy fogalma se volt róla, mivel vádolhatják.

A testőrök bevezették egy czellába, a mely mégis csak nagyobb és tisztességebb volt, mint a melyet várt. Annál rosabb volt azonban a kosztja: száraz kenyér és víz, semmi más.

Három-négy hétig élt így az aggodalomtól és éhségtől alaposan lesoványodva, mikor egy reggel belépett hozzá ugyanaz a tiszt, a ki elfogatta s felszólította, hogy kövesse. No most, biztos, hogy a vérpadra viszik, — gondolta az apát.

Bevezették egy szobába, a melyben kinzó-eszközök és hóhérbárdok helyett, melyekre az apát szántott, nem volt egyéb, mint egy terített asztal s rajta nagy tálban pompás, párolgó roaszt-beef.

A tiszt ráparancsolt az apátra, hogy egye meg s ő nem is sokat késlekedett, hanem nekilátott olyan étvágygyal, hogy a farkas is megirigyelte volna.

— Soha, még ifjúságomban sem ettem ilyen jóízűt, — sóhajtott fel az apát, mikor elfogyasztotta a sültet.

— No hát, akkor fizetsz száz fontot a gyógyításért, apát uram, — szólalt meg egy mély hang.

Odafordul az apát s megismeri a beszélőben a királyt, VIII. Henriket. De megismerte most már ugyancsak ő benne multkori vendégét is. Nem volt, mit tegyen, ki kellett fizetnie a száz fontot, a mit ígért.

A gyógy mód hasznára vált. Ha ezután elromlott az étvágya, tudta, hogyan segítsen rajta.

EGY ÚJ REGÉNY.

Ugody Lila. Regény két kötetben, írta *Szikra*. Két évvel ezelőtt jelent meg első regénye: «A bevándorlók», a melyet nemcsak a sajtó fogadott nagy elismeréssel, hanem a közönség is. Tanu reá az a ritka eset, hogy egy ismeretlen szerző első műve két év alatt második kiadásban forog a könyvpiacra. A siker tette sarkal; természetes, hogy az a *Szikra* élénk tollát se hagyta nyugodni s ennek eredményeül kapjuk, alig két év leforgása után második regényét, terjedeleme, tartalma is gazdagabban mint az előzőt.

Ebben az ő második művében már nem csak a jó szemmel megfigyelő áll előttünk, a ki különösen az ő genre alakjait tudja egyéniségüknek megfelelően beszéltetni, hanem az, a ki a lélek belsejében is kutató. Ezúttal egy huszonnégy éves leány lelki világa foglalkoztatja őt, a társadalom gentry osztályából, a melynek életét, gondolkozását tapasztalásból ismeri. Falun, birtokukon él őzevnyájával ez a leány, és beleszeret egy nálánál két évvel fiatalabb emberbe. Ebből a körülményéből eredő tépelődést rajzolja «Ugody Lila»-ban az író.

A huszonnégy éves Lirilól mondanom sem kell, hogy túl van első szerelme regényén. Szeretett, csalódott a véglegénye lelkületében, s ez a seb tartotta őt vissza a férjhezmeneteltől. Most azonban, idők múltán, a mikor már úgyszólván beleléte magát abba a hitbe, hogy neki bő kárpótást ad az ő minden

jó és nemés iránt rajongó szíve és szelleme s mikor már a tante-oknak s egyéb jóakaróknak a vén leánykorra való csipkedő célzásai ellen is vértézve érzi magát: egyszerre csak megszeret egy fiatal embert, a ki nem hasonlít a többihez, s a kit műveltség, esze és tanulása révén 26 éves korában képviselővé is megválasztanak. A fiatal ember is szereti őt.

Egyesülésükre azonban nemcsak a Lila tépelődése a bökkenő, hanem mindenek fölött a Pántelky Dénes anyjának az egyénisége. Ő mint excellenciás asszony kicsinyli az Ugodyakat s mindent elköve, hogy a «vén leány» csapdájába ne kerüljön a fia. Aztán meg régi újhuzás is folyik a két anya között a «jótékonyk sátánok» terén. A Pántelky Dénes anyja díszelneke a vármegye központján levő nőegylet-nek, a Lila anyja meg elnöke. A kegyelmes asszony a katolikus szempontot képviseli, Ugodyné a protestánt. A vizslyt elkeseredett harczczá fejlesztü közöttük az apáczá-kérdés. Mind a két fél lábba hozza vele a vármegyét s fölvonultatja a gyűlésre a pártját annak oldontására, vajjon apáczákat alkalmazzon-e apólokul a Nőegylet vagy pedig világiakat.

Ezzel a gyűléssel éri el csúspontját az asszonyok viaskodása és ezzel jut fordulóra a szerető pár ügye is. Ez viszi dűlőre a Dénes késlekedését, a kit a Lila önálló karakterének mintegy ellentétéül, erősen az anyja befolyása alatt álló jellemnek rajzol az író. E gyűlés hatása alatt emancipálja magát az anyja vezetése alól s kér végleges írásbeli választ egyesülésükre nézve Lirilától; mert hát Lila volt az, a ki le tudta csillapítani a kedélyek viharát a gyűlésen az által, hogy fölszólalásában túltette magát az anyja felekezeti szempontján. Dénes levelének eredménye, a regény záradékul azonban az, hogy Lila mégis lemond a kezéről, bár még mindig szereti őt.

De hát szereti-e őt még mindig igazán? Szerette-e őt ezen a módon valaha? Ezekkel nem vagyok én tisztában a regény végkardjára nyomán. A Lila fivére elveszti a feleségét, a ki négy nevelésre váró gyermeket hagy maga után; az öreg Ugodyné pedig megtörte az apáczá-harcz. Övéinek van szűkségük a Lila erős lelkületére s ezzel okolja meg az ő lemondását az író. Oknak elég jelentősök; de a Lila esetében csak rúgó, a mely úgyszólván kapóra jó neki arra, hogy hajlamainak megfelelő abba a tevékenységi körbe meneküljön ismét, a melybe legutolsó szerelmi fellobbanása előtt már beleléte magát. Az ő korabeli — férjhez nem menésre hangolt — leányok közös vonása, hogy beledolgozzák lelküket a másokéért való önfeláldozásba. Nem egyért, hanem többek javáért. Lilánál az igazi ok abban rejlik, hogy soha sem szerette őt a nálánál fiatalabb embert igazán. És a fiatal ember szerelme sem igaz. Pedig mindkettőjüké annak rajzolja az író. De az olvasó nem érzi ki azt. A Pántelky Dénes karakterének rajza nem annyira ingatózó férfiat ad, hogy az erős jellemű Lila nyugodtan hozzá ne mehetne, a mennyiben szereti őt; a Lila rokonszemes egyénisége pedig annyi lelki gazdagságtól tündököl, hogy nemcsak a Pántelky Dénes előtt törpüljen semmisséggé a karkulónbség, hanem minden tépelődő szerénységével, Lilánál is éreznie kell, hogy minden lelki tulajdonsága meg van a boldogításra.

A való élet szempontja azonban igazat adhat az írónak. A valóság sokszor ridegen beleszól a következetes karakterek gondolkozásának menetébe. Egy-egy családi megrázdó esemény rögtönösen változtathat az elhatározás irányzatán; különösen ha azok pillanatnyi hatása alatt kell dönteni. Sok része van a pillanat hatásának a Lila lemondásában is. Azzal teszi le ezt az életteljes mellékrészlettel tele könyvet az ember, hogy vajjon lemondhat-e végleg önmagáról az, a kiből annyi — másokat is éltető — szellemi és lelki erő lakozik.

A mi a mellékrészleteket illeti, azok a könyvnek valóban élvezetes fűszerei. A keret élénk, változatos és igaz. Élet lüktet a környezet ereiben. A vidéki gentry alakjai meglehetősen mozognak előttünk. A képzelt világából úgyszólván alig van valami ebben a műben, a melynek nagy érdeme az, hogy nincs benne semmi, a mi idegen szellemi termék hatására emlékeztetne. Saját életünk egy darabjának találó megfigyelések alapján hivatott tollal végzett rajza az, a melybe itt-

ott egy-egy életbölcsései reflexiót illeszt az író, a kinek különösen a jellemző párbeszédészóvésre kiváló tehetsége van. Sz. D.

HEGEDÜS MINISZTER KOLOSZVÁRTT ÉS A SZÉKELYFÖLDÖN.

Szép ünnepély folyt le Kolozsvártt június 29-én a farkas-utczai régi református kollegium ódon falai közt, hol ez alkalommal azok az egykori tanulóársak gyűltek össze, kik ezelőtt 35 évvel végeztek ott gimnáziumi tanulmányukat s kiket az élet azóta oly különböző pályákra szólitott. Megjelentek mind, a kik életben maradtak, tisztanyózan, s bizony legtöbbben már öszülő fejjel. Volt köztük honvéd-vezetők, árvászeki elnök, törvényszéki bíró, pénzügyi tanácsos, lelkész, tanár, ügyvéd, irodatisz, közjegyző, mérnök és — miniszter. Hegedüs Sándor Kolozsvárra utazott ez alkalommal, hogy találkozzék egykori tanulóársával, kikkel negyedfél évtizeddel ezelőtt együtt tette le az érettség vizsgát s lépett ki az életbe az iskola falai közül.

Hegedüs miniszter a június 29-iki reggeli gyorsvonattal érkezett Kolozsvárra feleségével és leányával, Saterényi József miniszteri tanácsos és dr. Pétery fogalmazó kíséretében. A pályaudvaron a kora reggeli idő dacára nagy és előkelő közönség várta. A helyettes polgármester üdvözöl beszédére Hegedüs meleg köszönettel felelt, aztán behajtatott a New-York-szállóba. A miniszter rövid pihenés után családjával együtt mindenek előtt anyja sírját látogatta meg. A mint visszatért a szállóba, a kolozsvári jótékony nőegyesületek küldöttései tisztelegtek a miniszter neijénél. Nagy számmal jelentek meg a város előkelő hölgyei, a kiknek nevében Ferencz József unitárius püspök neje üdvözölte a miniszternét, s egyúttal gyönyörű csokort nyújtott át. A miniszter neje meghatva köszönte meg a szeretet nyilváníását, aztán pedig még sokáig elbeszélgetett a küldöttégek társával.

Az iskolatársak pont 10 órakor jelentek meg Hegedüs miniszternél, s aztán együtt mentek a régi kollegiumba, melynek nagytérmeiben díszes közönség gyűlt össze az ünnepélyre. A minisztert a tanulóársak Sárkányi Lajos igazgató-tanár üdvözölte, aztán pedig Jónás Bálint lelkész imát mondott.

Hegedüs miniszter mondott ezután szép beszédet, melyet azzal a kijelentéssel kezdett, hogy tanulóársai sorsát mindig szeretettel kísérte figyelemmel. Bár a tanulóársak, mondta, ma az élet letrájának különböző fokain állnak, a hazaszeregetben mégis egyenlők. És ha azok is, a kik az élet letráján a többiek felett vannak, nem azért maradtak a maradtak ott Isten kegyelméből, hogy arról lenézék társaikat, hanem hogy fölemeljék. Ebben az intézetben tanultunk. Mennyit tanultam én tőletek! Tanultam barátságot, tanultuk szereti ez intézetet, az egyházat és a hazát; megtanultuk ismerni az embert a maga valóságában. Sokkal több leckét tanultunk az udvaron, mint a tantszeremben, de azért természetesen sokat tanultunk a tantszeremben is, a miért örök hálaadással viseltetem ez áltott intézet iránt. Tanultunk tanárainktól, kiknek emlékezete áltott legyen. Nekik köszönhetjük, hogy megtudjuk különböztetni azt, hogy mi a különbség a betű és a szellem között; az ő tanításainak nagyon sok hasznát vettük. Most is előttem áll Sárkányi, Kocsy, Takács. Ők tanítottak minket a realis tudományokra. A kérlelhetetlen számok és törvények szabályaira ők tanítottak. És erre az életben nagy szükség van. Azután jöttek Gyulai és Fekete. Bevezettek a nemzeti irodalom és mesék világába. Gyűjtöttük a népmeséket a nép szájából Gyulai Pálnak és az anekdotákat Deák Farkas számára. Mindezekből pedig sokkal kevesebb hasznót láttak ők, mint mi! És jött Sámli László. A történelmet biztos, szilárd talajra állva, szárnyakat adott lelkének, a melyen felemelkedni a világtörténet, az igazság és humanizmus legmagasabb régióiba. Tanáraink nem a rideg betűt, hanem a szellemet tanították. Nem olvasni tanítottak, hanem gondolkozni. Nem terheltek túl az agyunkat szabályokkal, törvényekkel, hanem arra törekedtek, hogy agyunk konstrukcióját úgy alakítsák, olyanná formálják, hogy az egy maga teremtes az eredményt és vonja le a következményt. Nem felejttem el soha Nagy Ferencz filozófiai tanárunkat, megtanított bennünket az erkölcsi tisztelget keresni. Ő tanított meg logikusan gondolkozni. Ne vegyéktek dicsékvének, hisz 35 év múlva előállhatok vele, apámnak mindig azt mondotta, hogy én vagyok az osztályban a leglogikusabb fő. A hányszor vizsgát tettünk, apám és anyám mindig ott voltak. Hogy sírt az

apám. Ez volt a jele annak, hogy a fia jól tanult! Ha pedig haza mentem, az anyám behunyta szemét és megcsókolta a homlokomat. Ez volt a jele annak, hogy meg van elégedve. Oh, miért is hűnyt a, hogy szemét oly korán örökre. Vajha szolgálataimmal annyit örömet okozhatnék hazámnak és egyházamnak, mint szögény jó szüleinek! Zajos éljenés szakította e szavaknál félbe a miniszter beszédét, a ki aztán az iskolának, a templomhoz való viszonyát hangsúlyozta. Nagy előnyökre volt, — így szölet — az a körülmény is, hogy az iskola csak pár lépésnyire van a templomtól, mert a templom levegője meghatott bennünket. Kívánatos is, hogy mindig így legyen, a templom mentől közelebb legyen az iskolához. A miniszter aztán utalva arra, hogy minden állásnak megvan ép úgy a terhe, mint a gyönyörűsége, beszédét volt tanulóársaihoz intézett azzal a kérésével fejezte be, hogy szeretetükben továbbra is tartsák meg és kérjék Isten áldását az intézetre, a házra s a királyra.

A miniszter nagy hatással fogadott beszéde után a volt tanulóársak lefnyképeztek magukat, a hol egy órákor pedig a miniszter által adott ebédre gyűltek egybe, melyen jelen volt a miniszter családja is.

Délután három órákor volt a városi közgyűlés, melyen a minisztert Kolozsvár város díszpolgárává választották meg. A javaslatot *Szavacsina* Lajos polgármester adta elő, beszédében kiemelve Hegedüs Sándornak szülővárosa körül szerzett érdemeit. Erre *Benel* Ferencz, a függetlenségi párt elnöke kijelenté, hogy szíve egész melegevel elfogadja az indítványt az érdemes férfit megjutalmazására, kinek Kolozsvár annyit köszön. *Samosy* János, a szabadelvű párt elnöke, szölet még röviden. A közgyűlés ezután egyhangulag elfogadta a javaslatot és Hegedüs Sándort nyomban testületileg értesítette erről. A miniszter megjelent a közgyűlésen s hatóságos beszédében köszönte meg a kitüntetést. Délután a miniszter több ipari tanintézetet és ipartelepet látogatott meg, este pedig tiszteletére fényes banket volt a New-York-szállóban, melyen a miniszter családján kívül a város előkelőségei, köztük számos hölgy is, résztvettek.

Kolozsvárról Hegedüs miniszter feleségével és leányával a Székelyföld meglátogatására indult. Június 30-ikán érkezett *Maros-Vásárhelyre*, hol óriási közönség és festői székel-banérium fogadta. A megye és város hatóságai üdvözölte a minisztert. Nejét *Bethlen* Laura grónő vezése alatt a nőegyesületek fogadták, a melyek neki, valamint leányának gyönyörű bokrétkákkal kedveskedtek. Az egész város lobogódsát öltött és számos fehér ruhás kis leány vonult ki az előkelő vendégek üdvözölésére; az összes ipartársulatok zászlókkal sorakoztak. Déléltől nagyszámú küldöttégek tisztelegtek a miniszternél, a ki ismételen hangsúlyozta a székel kérdések fontosságát. Délben a miniszter *Mikó* főispánnal volt ebéd, délután pedig résztvett a székel iparkiallítás megnyitási ünnepélyén, majd a maros-vásárhelyi ipartelepeket tekintette meg.

Maros-Vásárhelyről *Székely-Udvarhelyre* utazott a miniszter, hová július elsején reggel kilenc órákor ért. A fogadtatás itt is lelkes volt. A székel iparból itt szintén nagyon tanfőság kiállítás rendeztek az állami főreálisiskolában. A kiállítást a miniszter buzdította szavakkal és a hazai ipar fejlődésének életadó erejére való hivatkozással nyitotta meg. Meglátogatta az ipariskolát is. Délben lakoma volt a megház termében. Csikszereidában ismétlődött a szíves fogadtatás, s a minisztert küldöttégek keresték föl a megházban. Hegedüs miniszter ezután *Tusnád* fürdőre folytatta útját. Az összes állomásokon küldöttégek várták. Este (július 2-án) az egész fürdőtelepet kivilágotították s bált rendeztek, melyben a miniszter családjával együtt megjelent; ezután elutazott. Július 3-án reggel hét órákor már *Sepsi-Szentgyörgyön* volt, a hol Potsa főispánnal szölet meg. Háromszékmege küldöttégeit reggel 9 órákor fogadta, aztán neijével együtt a polgári leányiskolában rögtönzött iparos kiállítást nézte meg, utána a nőipariskolát, hol egyik növendék a miniszter neijének remek hímezési kendőt nyújtott át. A székel szövögyárban a miniszter az ősi házi székel ipar legmelegebb pártolásait megígérte. Hegedüs miniszter innen *Csernatonba*, onnan *Brassóba* utazott. Brassóba július 4-ikén ebéd után ért s Maurer főispán köszöntötte. A fogadtatás a kereskedő és iparos városban a legbarátságosabb volt. A vasúttól hosszú kocsisor kísérte a minisztert a főispán lakásáig, hol a küldöttégek tisztelegtek. Itt is iparkiallítás rendeztek. Ezen kívül Hegedüs több gyárat is megnézett. Este a katonai zenekar szerenádát adott, erre lakoma következett. Július 5-ikén a miniszter *Homoród-Köhalomra* köcsizott, este pedig *Fogarásra* érkezett.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* A «*Vasárnapi Ujság*» regénytáranak közelbebb számaiban egy új, eredeti történeti regényt kezdünk meg *Vértesi* Arnold jeles írónk tollából. E regény Magyarország történetének egyik legérdekesebb

A szarvas és a darvak csoportja.

korszakát, a kurucz-világát, a bujdosók fegyverfogásától Thököly bukásáig festi, azzal a korhűséggel, melyet a történeti regény írójának szem előtt kell tartania. A rendkívüli események oly halmaza követi egymást ebben az időszakban, hogy történetünknek más korszakai alig mutathatnak föl ahhoz hasonlót. A bujdosók kalandos élete, Thököly tüneményszerű csodás szerencséje s gyors bukása, Zrínyi Ilona szerelme a lázas küzdelem, melybe a legnemesebb s a legvadabb indulatok vegyülnek össze, mindez bő anyagot nyújt, melyből a szerző az egykori források alapos áttanulmányozása után kiválogatta azt, a mi egy regény egységes keretébe illeszthető, s így alkotta meg művét, mely nemcsak tárgyánál, hanem zamatos magyar stílusánál fogva is ép oly érdekes, mint kellemes olvasmányul szolgál. E regényt is eredeti rajzokkal illusztrálva közöljük.

Változatok. Dézsi Sándor. Pozsony, 1900. Három évvel ezelőtt már jelent meg a szerzőtől egy kötet vers. Új kötet haladását mutat; a költő lelke, úgy látszik, gazdagabbá vált, gondolatai, ötletei eredetibbek, egyénisége erősebben kidomborodik. Nem jár mindig a taposott úton, olykor a formában, a vers alakításában nyújt újat, pl. a 'Rózsá-ünnepély' című versben, majd fordulatai hatnak ránk az ujdonság bájjával (Leány-mosoly). Gyakran azonban keresve az elmes fordulatot, verse mesterkeltté, sőt durvává válik. Arra is van példa, hogy elméssége mindössze egy szójátékból áll, a mi olesó módja a szellemkedésnek. Morálja néha nagyon is léha (Kétkelés), szeret humorizálni is s néha a Heine ironiáját utánozza. Verselése ügyes, nyelve hajlékony, lendületes, kifejezései többnyire találók. Költőiek; de elvétve lapos prózával és rossz magyarsággal is találkozunk, pl.:

„Szivednek minden lángolását
Irányítottad én felém.”

Dézsi Sándor, a mint egyik verséből olvastuk, színész; a művészetnek tehát két oltárán is áldozik. Kívánjuk, hogy ezentúl még több sikerrel tegye. A kis gyűjteményből álljon itt mutatványul a következő költemény:

Jelentés.

A dombot lassan megkerülte
S rajokra oszlott a csapat;
Az ellenség reá akadva
Tűzelt a tölgyerdő alatt.

Járőr valék; bolyongtam szerte
Virágos, illatos mezőn.
A fegyverem körülkeringték
A tarka lepkek vakmérőn.

S hogy ellenség ne lásson engem,
Füvek közé temetkezém:

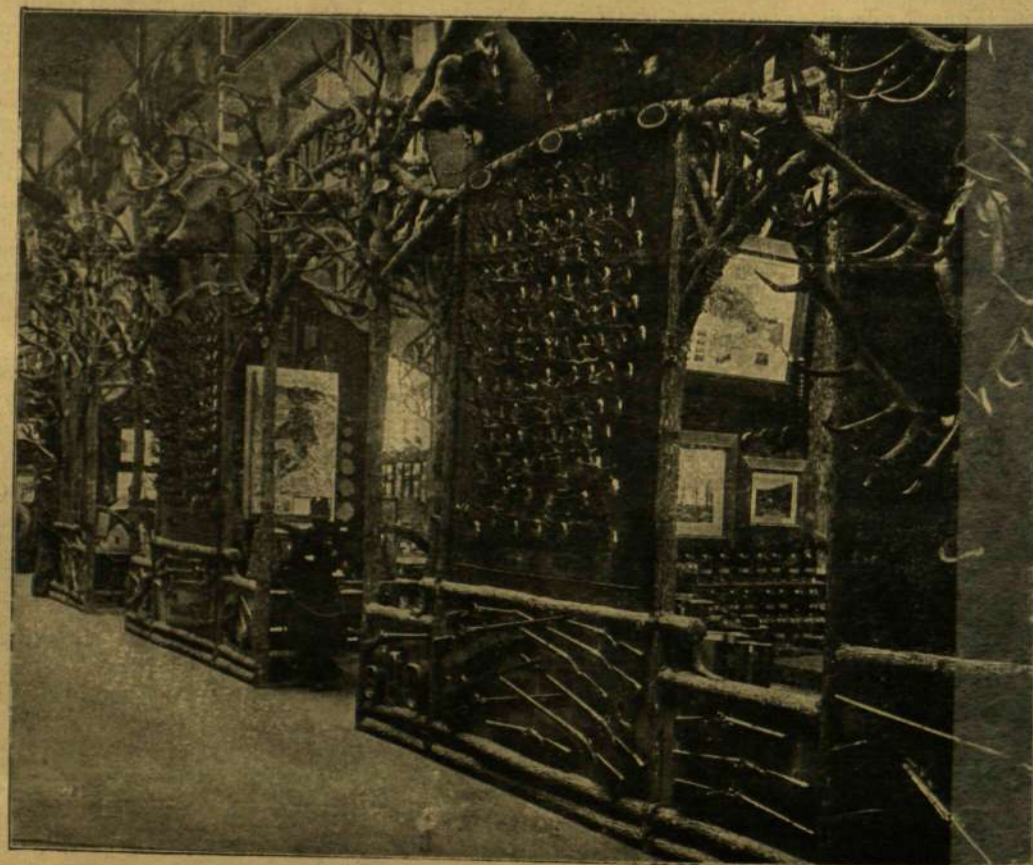
Pipacsvirág s a margaréta
Kíváncsian hajolt felém.

Sapkám levéve néztem széjjel
Piros, fehér virág felett —
A zöld mezővel, zöld erdővel
A tiszta ég ölelkezett.

Szent volt a béke. Lomb s a szellő,
Virág s a méh békét kötött,
A kis bogár is ment az útján
Rejtelmes, sűrű fű között.

Nem messze tőlem a bokorban
Csókolta egymást két galamb...
És én jelentést küldtem vissza:
„Egy ellenség sincs itt alant.”

Az osztrák-magyar monarchia írásban és képen című hon- és népmertető vállalatnak közelebb megjelent 351. füzeté Magyarország VI. kötetének 15-ik és utolsó füzeté, melylyel Felső-Magyarország ismertetése teljesen be van fejezve. Ezzel a kötettel most már 18 nagy kötet van készen a nagy vállalatból, mely végleges befejezéséhez közeleg,

Agancsok.

A MAGYAR VADÁSZATI KIÁLLÍTÁS A PÁRISI VILÁGKIÁLLÍTÁSON.

mert csak három utolsó kötete van hátra, melyek közül egyik az erdélyi megyéket, másik Horvátországot, a harmadik a megszállott tartományokat; Boszniát és Herzegovinát tárgyalja. Magyarország VI. kötetének most megjelent utolsó füzeteiben három közlemény van, u. m. Máramaros megye leírása Várady Gáboról, Ugocsa megye ismertetése ifj. báró Perényi Zsigmondól, s Nagybánya és vidéke Schönher Gyulától. Mind a három dolgozat több olyan részletet és adatot foglal magában, a melyek eddig még irodalmilag fölhasználna nem voltak. A füzet tartalmát 14 rajz élénkíti, melyeket Cserna Károly, Dörre Tivadar, Paur Géza és Révész Imre festőművészeink készítettek, fára pedig Morelli Gusztáv tanár metszett. E füzethez van mellékelve a kötet tartalomjegyzéke és címlapja, mely a vállalat védnökének életében időközben beállott változást is kifejezőleg így van szövegezve: „Az osztrák-magyar monarchia írásban és képen. — Előbb néhai Rudolf trónörökös főherceg Ó császári és királyi Fensége kezdeményezéséből és közreműködésével, most gróf Lónyayné, Stefánia belga királyi hercegnő, Szász-Koburg hercegnő védnöksége alatt.”

A repülés. Irtó Kuppis József. A kötet a léghajózás elméletét fejtegeti, az eddig tett különféle kísérleteket bírálja s vázlatosan egy oly repülőgépet szerkesztést ismertet, a melylyel a levegőbe való felemelkedés, a szerző szerint, lehetséges volna. A kötet, melyben sok magyarzó ábra is van, az Athenaeumnál jelent meg s ára öt korona.

A hírlapirodalomból. Julius első napjától az eddig 'Reggeli Ujság' címen megjelent politikai napilap Magyarország címet vett föl. Főszerkesztője Bartók Lajos és felelős szerkesztője Fényes László.

KÖZINTÉZETEK ÉS EGYLETEK.

Az országos középiskolai tanár-egyesület temesvári közgyűlése. Az országos középiskolai tanár-egyesület, mely tagjai közé számlálja a magyar középiskolai tanárok legnagyobb részét, minden évben más-más helyen szokta tartani közgyűlését. Az idén Temesvárt gyülekeztek össze a tanárok, hogy ügyeiket és az oktatás több fontos kérdését megvitassák. Temesvár város hatóságai és társadalmi vendégszerettel fogadták a közgyűlést az ország minden vidékéről egybegyűlt tagjait. A közgyűléssel kapcsolatban tanszerkiállítást is rendeztek, melyen kizárólag magyar gyártmányú iskolai segédesszűköket, a szemléltető oktatás céljaira szolgáló tárgyakat, stb. mutattak ki. Ez a kiállítás a magyar ipar nagy haladásáról tett bizonyosságot a téren.

A közgyűlést, melyen a közoktatási kormány is képviselve volt Zsilinszky Mihály államtitkár személyében, Beöthy Zsolt, az egyesület elnöke nyitotta meg július 3-án emelkedett hangú beszéddel, melyben Temesvár kulturális és nemzeti haladásából kiindulva a magyar középiskola feladatait fejtegette, hangoztatva, hogy az ifjúságot a magyar nemzeti szellem részesítésére kell tenni, hogy ne csupán megtanuljon magyarul, hanem képes legyen a magyar nemzet fenntartására is közreműködni. Az elnöki megnyitó után Telbisz Károly polgármester Temesvár városa nevében, Zsilinszky Mihály államtitkár a kormány nevében, Németh püspök pedig Dessewffy Sándor csanádi püspök nevében üdvözölte a közgyűlést. Miután az első közgyűlési napon egyesületi hivatalos ügyeket intéztek el, rátértek egyes fontos nevelési és oktatási kérdések megvitására. Foglalkoztak egyebek közt a jellemképzéssel a középiskolában, az idegen nyelvek tanításának módszerével, az ifjúság erkölcsi tisztaságának megővésével, stb. A közgyűlés végeztével a tagok nagy része három napos kirándulást tett az Al-Dunára és Herkules-fürdőbe.

A selmezbányai kongresszusok. Selmezbányának, a szépen emelkedő bányavárosnak ünnepnapjai voltak a legközelebbi napokban. Junius 30-ikán a bányászati akadémia új palotáját avatták föl. Az orsz. erdészeti egyesület és a bányászati és kohászati egyesület pedig a következő napon közgyűlést tartott. Az országos egyesületek tagjai az ország távoli részeiből is érkeztek, a környékből pedig az értelmiség mind Selmezbányára gyűlt össze. A bányászok gyűlésén gróf Teleki Géza, az erdészekén báró Bánffy Dezső elnököt. Velük együtt a közélet és szaktudomány számos ismert férja is megjelent Selmezbányán, köztük Bedő Albert volt államtitkár és az erdészeti egyesület alelnöke.

Az erdészeti és bányászati akadémia palotájának fölavatása junius 30-ikán délelőtt ment végbe. Az akadémiai igazgatóság épülete előtt gyülekeztek, s menetben indultak az ünnepély színhelyére. A palota pompás terraszát a női közönség foglalta el. Az ünnepély alatt a bányászok zenekara játszott s durrogtak a mozsarak. Először az akadémia énekara énekelt; aztán Fekete igazgató üdvözlő beszédét mondott, melyre Teleki Géza gróf válaszolt, dicsőítve a fényes múlt intézetét, a mely most jelentőségéhez méltó pompás új palotába vonult be. Erre Litschauer főmérnök tartotta meg az ünnepi felolvasást. Bökh János igazgató a budapesti földtani intézet, Szitnyai József polgármester pedig a város nevében üdvözölte az intézet új palotáját. Az ifjúság nevében Rumpfer Ernő köszönő beszédet mondott. Az új intézet négyezer forintba került. — Délben közömbös volt, felköszöntőkkel. Előtte való este ismerkedő estélyt tartottak, az elnökök szállása előtt pedig fátylas szerenádott adott a bányász zenekar.

Julius első napján a selmezi ó-várban megnyitották a városi muzeumot gazdag történelmi régiségeivel. A bányászati és kohászati egyesület az új palotában, az erdészeti egyesület a

Oriás medve. Hiúzok támogatása egy őzbak ellen.

mellette lévő erdészeti palotában tartotta közgyűlését.

Az erdészeti egyesület gyűlését báró Bánffy Dezső nyitotta meg. Krausz Géza városi erdőmester ismertetést olvasott föl Selmezbányáról és Belsőbányáról. A Deák Ferencz-alapítvány kamataiból Csiby Lőrinc erdőtanácsos, Kahn Károly főerdész és Bund Károly múlt évben megjelent művei jutalmazták, a jövő évben pedig népszerű erdészeti mű kiadására fognak fordítani. A közgyűlés egyúttal pályázatot hirdet az 1901. évre az erdészeti szakirodalom köréből a fa anatómiáját tartalmazó műre. Az erdészeti vegytan megírására Bencez Gergely vállalkozott.

A bányászati és kohászati egyesületnek ezzel egy időben megtartott közgyűlését Teleki Géza gróf nyitotta meg, a ki mellett Horváth Béla főispán úr, Gretzmacher Gyula fő-bányatanácsos a tatali és felső-gallai szénbányászatról, Myskowsky Emil akadémiai tanárság pedig a bányászati fejlesztésről tartott előadást. Délután egy órakor a két egyesület közös ebédet rendezett, aztán kirándulások következtek.

MI UJSÁG?

A király nyaralása. A király junius 30-ikán szokott nyaraló helyére, Ischlbe érkezett, a hol nagyszámú közönség fogadta igen lelkesen. Nem

Vadkan viaskodása farkasokkal.

A MAGYAR VADÁSZATI KIÁLLÍTÁS A PÁRISI VILÁGKIÁLLÍTÁSON.

sokára Mária Valéria főhercegnő is odaérkezett gyermekeivel együtt. A király a vasuti állomáson fogadta leányát és unokáit.

Ferencz Ferdinánd főherceg házassága. A csehországi Reichstadtban július első napján délelőtt ment végbe Ferencz Ferdinánd főherceg esküvője Chotek Zsófia grófnővel. Semmi fényesebb ünnepély nem volt. A kis város lakosai, iskolás gyermekei gyűltek össze a parkban, s álltak sorba, mikor a kastélyból a kápolnába ment a nászmenet. A vőlegény mostoha anyja, Mária Terézia főhercegnő két leányával képviselte az uralkodó családot. A menyasszony családjának tagjai egészítették ki a nászvendégeket. Az esküvő előtt érkezett meg Bécsből gróf Goluchowsky külügyminiszternek és az uralkodóház kancellárjának távirata, melyben ő Felsőge azon intézkedését adta tudtúl, hogy Chotek Zsófia grófnőt örökös hercegi rangra emelte Hohenberg névvel és „ő hercegi kegyelmessége” ezimzéssel. A reichstadti kastélyba tömérdek üdvözlő érkezett. A lakodalom után a kastélyban ebéd volt. Ennek végeztével az új pár elutazott. A lakosság meleg üdvözlése és virágszórása közt a Ferencz Ferdinánd birtokára, Konopistba. Ott a cseh hölgyek üdvözlő távirata várta a menyasszonyt.

Deák Ferencz utolsó nyaralóhelye. Deák Ferencz már mint súlyos beteg az utolsó nyarat a városliget egyik kertjében töltötte, ott a hol most a Szent Szív kolostora és kertje van. A kert kerítését már régebben megjelölték kőtáblával, most pedig az egyik hársfánál, mely alatt szivesen pihent a beteg, márvány oszlopot állítottak ezzel a felirattal: „Itt élte Deák Ferencz utolsó nyarát. 1875.”

Darányi miniszter Párisban. Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter nemeskéri Kiss Pál államtitkár-ral együtt junius 30-án reggel Párisba érkezett, hogy részt vegyen a gazdakongresszuson, a melynek tiszteletbeli elnöke. Darányi és államtitkárja még aznap meglátogatta Dupuy francia földmívelési minisztert. Méline volt miniszterelnök és a gazdakongresszus elnöke fölkereste Darányi Ignácot s egy óra hosszáig időzött nála. Julius elsején, vasárnap délután nyílt meg a nemzetközi kongresszus.

A kongresszust Dupuy nyitotta meg s beszédében kiváló örömeinek adott kifejezést, hogy jeles kollégája, a magyar földmívelési miniszter megjelent. Méline bevezető beszédében szintén fölemlítette Darányi jelenlétét, a ki erre a kongresszus tagjai zajos üdvözlésben részesítettek. Azután Darányi szólott föl és a kalföldi gazdák nevében megköszönte Dupuynek és Mélinek a lelkes fogadást, majd kiemelte azt a nagy sikert, a melyet a francziák a mostani kiállításon arattak. A gazdakongresszuson ott voltak még hazánkbeli Károlyi Sándor, Zselenszky Róbert, Majláth József grófok is.

Dupuy magyar miniszter-társaság tiszteletére ebédet adott, a melyen a francia elkötelezettségűek kivételével...

Halász Ferenc osztráctanácsos ünneplése. Az állami tanfők országos egyetemesi ünnepére...

Az ünnepeket férfút küldöttség hívta meg a gyűlésre, s az elnök Kozma László (Debreczenből) üdvözölte...

A kormányozható léghajó. Zeppelin német gróf, egy 70 éves nyug. tábornok már évek hosszú sora óta foglalkozik...

A bodeni tavon Friedrichshafenél készült el a kormányozható léghajó s onnan tette meg próbatúráját...

A léghajó lassan emelkedett, dél felé fordult, majd emelkedő és sülyedő mozdulatokat tett, melyek mind sikerültek...

Az abruzzói herceg éjszaki utazása. Olaszországban már régen nyugtalanságot okoz, hogy az éjszakai sark vidékére utazott abruzzói hercegről semmi hír...

Khinából egyre riasztóbb hírek érkeztek. A fővárossal, Pekinggel ugyan az összeköttetés már hetek óta megszakadt...

Helyesen fejtették meg: Budapest: K. J. és F. H. — Andorfi S. — Kovács J. — Csomonyán: Németh Péter. — Liptódtól: Hofbauer Antal. — Kecskeméten: Balogh D. — Losoncon: Demeter József. — A pesti sakk-bör.

még június 18-án történt, mikor egy tolmács kíséretében lóháton a csungli-jamonné akart menni, az utcán megfutamodtak, szétarabolták, és testrészeit szétszórták...

HALÁLOZÁSOK.

BÁNKY JÓZSEF, kereskedelmi kormányunk berlini közgazdasági megbízottjának temetése június 2-ikán ment végbe Budapesten. Az elhunytat, ki eddig az államvasutak főmérnöke volt, csak pár héttel ezelőtt nevezte ki a kereskedelmi miniszter az újon rendszerezett állásra...

Elhunytak még a közelebbi napokban: CSAPLÁR IONÁCZ, a tolnamegyei Felső-Nyék község népszerű plebánosa, 48-as tüzérezredvezető, ki a szabadságharc után tanulta a teológiát, s 1852-ben szentelték pappá, 78 éves korában. — Szabó IONÁCZ nyug. főgimnáziumi tanár, 1848—49-diki honvéd tüzérezredvezető, 69-dik évében Egerben. — Dr. GRÓTKI LAJOS, Tolnamegye tiszteletbeli főorvosa, kölesdi volt főorvos, régi honvéd főhadnagy, 70 éves korában, Kölesden. — Szabó ZSIGMOND, 1848—49-iki honvédhadnagy, Perzel Mór tábornok volt segédtestje, Hajdu-Hadházán 79 éves korában. Hosszu ideig rendőrkapitánya, mindhalálig pedig az ottani nagy és népes ev. egyházközségnek főgondnoka volt. — Erzsébetvárosi ISERKUTY ZSIGMOND, földbirtokos, 48-as honvédhadnagy főhadnagy, 70 éves korában, Budapestben. — Nagy-ILLOVAY LAJOS, 48-as honvédhadnagy, 74-ik évében, Ilosván. — SCHOLCZ KÁROLY, ügyvéd, régi honvéd, 74 éves, Lublón.

Köleszi KENDE KANTUNÉ, szül. nagy-küllői Kállay Ida, Szatmármegye egyik közsiztelei hölgye, ki egy időben képviselő férjével és leányaival Budapesten is úri házat tartott, 73 éves korában, Cégényben. — Özv. ULÁKI EDÉNÉ, szül. Paltzmann Luiza, néhai Ujlaki Ede 1848—49-es honvédhadnagy özvegye, 82 éves korában, Budapesten. — MOZTÁS NÁNDORNÉ, szül. Faragó Erzsébet, 48 éves korában, Csongrádon. — Özv. KÉLER JÓZSEFNÉ, szül. Schmidt Berta, 70 éves, Kassán. Schmidt Titusz dr. fővárosi ügyvéd és Schmidt Gyula dr. országos képviselő testvérüket gyászolják az elhunytban. — Özv. páloői Honváth JÁNOSNÉ, szül. teledi Balogh Luiza, 78 éves korában, Beregszászon. — Dr. NYÁRI SANDORNÉ, szül. Herzfelder Mariska, dr. Nyári mértegetemi m. tanárnak, az ismert műkritikusnak, s az ország képtár tiszviselőjének fiatal neje, Budapesten.

SAKKJÁTÉK.

2175. számú feladvány. Shinkmann W. A.-tól. A sakkjáratok állása a táblán látható, a feladvány megoldása a következő lépéssel történik: 1. V6b-a6, 2. Fd3-a6, 3. H7-g5.

2176. számú feladvány. Shinkmann W. A.-tól. A sakkjáratok állása a táblán látható, a feladvány megoldása a következő lépéssel történik: 1. V6b-a6, 2. Fd3-a6, 3. H7-g5.

2158. sz. feladvány megfejtése. Burmeister A.-tól. Feladvány megoldása: 1. V6b-a6, 2. Fd3-a6, 3. H7-g5.

Szerkesztői üzenetek. Pusztuló állat-fajok. Tanulmány. Elég sok érdekes és több kevéssé ismert adat van a gondosan összeállított dolgozatban felsorolva. Ilyen alakban és terjedelemben azonban csakis valamely szak-folyóiratban volna közölhető.

KÉPTALÁNY. AIRRARI VÉBÁLTÁS azRU. A «Vasárnapi Ujság» folyó évi 25-ik számában közölt képtalány megfejtése: Csak az ész művel csodák.

Heckenast Gusztáv zongoristák, pianinók és harmonikumok. A legjobb bel- és külföldi zongorák, pianinók és harmonikumok legelőszöbben kaphatók. Heckenast Gusztáv zongoristák, pianinók és harmonikumok. Budapest, IV. Gizella-tér 2.

Nehézség. A ki esküben, görömbös és más idegjelvényekben szenved, kénytelen szótól fűzetet. Küldi ingyen és bérmentve a Schwann-Apotheke Frankfurt a. M. Kormánybiztos. Technikum-Altenburg S.-A. Gépészet, elektrotechnika és vegyészet számára. 8731. Tamhály. — Másor bérmentve.

Szűrirtószer (Epilatoire), mely teljesen kírja a szőrt az arcából. Fischer Róbert. Minden iránt tájékozottat évi jelentés levelező lapon is kérhető. Pozsony, 1900 július hó. JÓNÁS JÁNOS igazgató.

BUDAPESTI GYÁRAK ÉS CZÉGEK.

Budapesti Takarékpénztár és Országos Zalogkölesön Részv.-társ. Befizetett részvénylőke: 10.000.000 korona. Központi irodája és váltóüzlete: Budapest, VI. kerület, Andrássy-ut 5.

WOTTITZ MANFRED. 10 percen belül. Wagner-féle szab. gyorsan száradó festék. Gyár és iroda: Budapest, VII. ker., Garay-utca 10.

CLICHEKET WOTTITZ MANFRED. Szépség és egészség. Btvygatalanság és Gyomorgyengeség. Váltóláz és hideglelés ellen.

CRÉME DE FANCHON. A 3 sziv védjeggyel. Rögton finomított és szépítő arckrém. Kis tégely 1 K. Nagy tégely 2 K.

CRÉME DE FANCHON. A 3 sziv védjeggyel. Rögton finomított és szépítő arckrém. Kis tégely 1 K. Nagy tégely 2 K.

BRAUSWETTER JANOS. SZEGEDEN CS. ÉS KIR. KIZÁRÓLAGOS SZAB. KRONOMETER-ÉS MŰ-ÓRAS FELTALÁLÓJA A REMONTOIR INGÁORAKNAK STB. STP. ORÁK ÉKSZEREK 10-ÉVI JÓTÁLLASSAL KÉSZPÉNZÉRT, VALAMIN T. RÉSZLETFIZETÉSRE.

A Pozsonyi Felső Kereskedelmi Iskola, melynek vég bizonyítványa egy évi önkéntesi katonai szolgálataira jogosít, és melynek eddig végzett tanulói legelőszöb rendű-kereskedő, gyári és bankári czégeknek vagy közhivatalokban és a mezőgazdaságban nyertek alkalmazást.

CHOCOLAT MENIER

A világ legnagyobb gyára. 50,000 kilo. Naponkénti eladás. Kapható minden fűszer-és csemegé-kereskedésben és cukrászdában. Uj gyógymód! Napról-napra legjobb elismerésnek és elterjedésnek örvend!

IDEAL-HAFESTŐ. 1 ÜVEG 2 KOR. 40 FILL. RUZSITS ISTVÁN GYÓGYSZERÉSZ ARAD. Teljesen ártalmatlan a haj legszebb fekete színt nyer egyszerű használat után, mely három hónap tart, le nem mosható s nem piszkít.

CSÁSZÁRFÜRDŐ. BUDAPESTEN. Fűrdő — a nagyvárosi üdülők — kiadólag kényes hő-és langyos ásványvízzel vannak táplálva, melyeknek természetes hőmérséklete 27° C és 35° C. Közé van a Gőzfűrdője a maga nemében páratlan. Iszapfűrdő, teljes átalakítás következtében, a legmodernebb iszapfűrdők.

CRÉME IDEALE. A bőr szépség ápolásához, mely az eddigi készítményeknél mind tulajdonságai tisztán száradékmentesen van összeállítva, nappal is sikerrel használható. Creme ideale szappan a legkedveltebb virágillatokat tartalmazza a legfinomabb esszenciákból készült.

CRÉME DE FANCHON. A 3 sziv védjeggyel. Rögton finomított és szépítő arckrém. Kis tégely 1 K. Nagy tégely 2 K.

HALUSKA JÁNOS. császári és királyi udvari szállító. BÉCS, I., Neuermarkt 13. sz. Különlegességek. angol női ruhákban, kerékpározó-dresszek és turista-öltönyökben.

Vértisztító kúra. Sok évi tapasztalatunk igazolja, hogy Dr. Palócz v. kórházi orvos, a egészségügyi tanár intézetében Budapest, VII., Kerepesi-ut 10. a természetes gyógymóddal (Schroth, Kneipp és Rikli szerint) még idült (krónikus) betegségekben szenvedők is biztos gyógyulást érnek el. Külön férfi- és női osztályok. Gyógykezelés egész napon át. Levele kimerítő válasz. Ugyanott kapható és megrendelhető «Népszerű orvosi tanácsadó». II. kiadás. Irtó: Dr. Palócz. Árs 3 korona.

MEGLEPŐ UJDONSÁG!
SZABADALMAZVA HÍMZEETT, DR. G. M. 1900. GY.
SELYEM LEVELEZŐ-LAPOK

Darabonként 25 és 35 kr. Szob. és kiadó tulajdonos
WALD GYULA, BUDAPEST VII. KIRÁLY U. 21.
KÉPES ARJEGYZÉK INGYEN, VISTONTELADÓK KERESZTETNEK.

CHINA-BOR
SERRAVALLO, VASSAL
gyengék, vésztények és lábbadozók számára.
Kítűnő íz.

Legjobb ajánlva és alkalmazva a következő tanárok által: dr. Braun, Drasche, Kraft-Ebing, Monti, Mostegh, Neusser, Schütz, Wempecher stb. 1000-nál több elismeréssel. Árak: 1/2 literes üveg 1.20, 1 literes üveg 2.20. Kapható minden gyógyszerárban. 8542
Serravallo J. gyógyszer. Triestben.

Miért vannak még emberek, akik a Kathreiner-féle Kneipp malátá kavét még nem használják, noha ez egy ízletes és egészséges kávé?
Mert nem tudja még mindeki, hogy mily nagy előnyökkel bír a Kathreiner kávé, a mely a kávégyökény egy kivonata által a bakkávé ízét és samáját nyeri. Ő ezáltal felülmúlhatatlan módon magában egyesíti a honi malátakészítmény értékes egészségi tulajdonságait a bakkávé kedvelt ízingerével. A Kathreiner Kneipp malátá kávé nagyobb részt mint pótkávé szolgál a bakkávéhoz, azonban tisztán élvezve is kítűnően ízlik. Mindent kapható, de nyitva soha sem lesz árusítva, s csak az ismert eredeti csomagokban valódi, a melyek Kneipp páter arcképét viselik és a nevet: »Kathreiner«.

KESSLER-féle
MAGDA-HAJKENŐCS
dermatológiai-terapeutikus alapon nyugvó összetételű fgyra az elismert legjobb szor
korpa ellen, ugyszintén hajkihullás ellen.
MAGDA-HAJKENŐCS több év óta kipróbálva, teljesen ártalmatlan, a hajnövést előmozdítja és mint kítűnő óvszer a gyakran előforduló hajbetegségek ellen, még gyermekeknél is használatra legjobban ajánlható. 1 tégely ára 3 korona. — Főszéküldési raktár:
KESSLER REZSŐ-nél gyógyszerész
GYERTYÁSOS, (Torontál vármegye).
Baktár Budapest: Török József, Király-utca 12. sz. Dr. Egger Leó a Nádors gyógyszer.

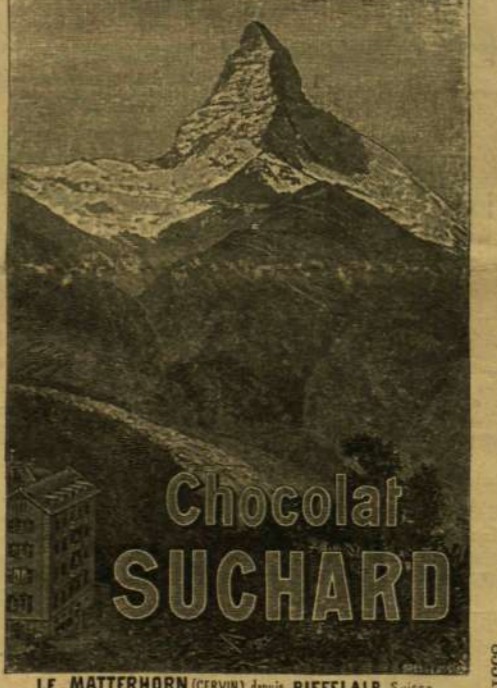

Hölgyeknek nélkülözhetetlen.
A női szépség előérére, tökéletesítésére és fenntartására legkítűnőbb és legbiztosabb a
MARGIT-CRÈME,
mely vegyész és teljesen ártalmatlan. Ezen világírű arckemés pár nap alatt elárvolt szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrtakát (átneser) és minden más bőrbajt. Kismítja a ráncokat, redőket, himlőhelyeket, és az arcot fényre, simává és üdvé varázsolja. Sem higanyt, sem ólmot, sem más mérgező anyagot nem tartalmaz. Ára nagy tégely 2 kor., kis tégely szappan 70 fill. Margit foggép (Zahnpaste) 1 kor., Margit arcvíz 1 kor. Postán utatvételre vagy a pénz előtér beküldése után küldi a készítő: 8706
FÖLDES KELEMEN gyógyszer. Arad.
Kapható minden gyógyszerárban.
Főraktár Budapest: Török József és Dr. Egger Leó a Nádors gyógyszer.
Legjobb szépítő-szer.

Mariska-crème
a női szépség emelésére és fenntartására teljesen ártalmatlan készítmény. Szeplő, májfolt, himlőhely, pörse-nés, pattanás, sárga arccsín, arcvörösség bámulatos gyorsasággal elmúlik, a legdurvább bőr is frissé, fiatalossá válik. Kismítja a ráncokat és himlőhelyeket, még korosabb egyéneknek is fide, bájos arczsín kölcsönöz.
Egy tégely ára 1 korona 50 fillér.
Valódi
Capczin-kenőcs
rheuma, kősvény, ideges fájás, hülés, idegbajok és mindennemű csontbántalmak ellen kítűnő hatású bizonyult szor. Számos elismerő és hálaírat közli:
A legnagyobb megelégedéssel bizonyítom, hogy a »Capczin«-kenőcsnek egy, legfeljebb háromszori bedöröszése után idült Rheumámtól minden esetben teljesen megszabadultam.
Budapest, 1896 október 26.
Reilkovitz Antal nyug. ezredes.
Próbátégely 1 kor., egy nagy tégely 2 kor.
Kapható a készítőnél
SZABADY JÁNOS gyógyszerésznél
VII., Damjanich-utca 2/B. 8572

MATTONI-FÉLE
GISSHÜBLER
legkítűnőbb égyenyos
SAVANYU-KÚT

Chocolat SUCHARD
LE MATTHERHORN (CERVIN) dévcs RIFFELALP. Suisse

LUSER L.-féle turista tapasz.
Biztosan és gyorsan ható szor, tyukszem szemölcs és talp, valamint a sarok bőrkeményedései, továbbá mindennemű bőrelszarusodás, ellen. A hatásért jótállás vállalatik.
Központi szétküldési raktár:
SCHWENK L., gyógyszerész
MEIDLING - BÉCS.
Csak akkor valódi, ha minden használati utasítás és minden tapasz a mellette végjegyzékkel és aláírással el van látva, azért is erre ügyelni kell. — 1 doboz ára 1-20 kor. Vidékre 1-60 kor. előzetes beküldés mellett bérment.
Magyarországi főraktár:
Török József gyógyszer, Budapest, Király-u. 12. Andrássy-út 29.

Legjobb és leghírevesebb pipere hölgyor: a
La
VELOUTINE
Különleges Rizpor
BISMUTTAL VEGYITVE
CH. FAY, ILLATSZERÉSZ,
PARIS - 9, rue de la Paix, 9 - PARIS.

SODOR
folyékony szénsavtartalmu aczéltüvely, melynek segítségével mindenki, bárhol szénsavtartalmu egzséges, olcsó, üdítő és hűsítő italokat (szódavíz, selters, limonádé, szikvíz, málna, gacsas, pezsgő, tej stb.) készíthet az e célra szerkesztett palackban a mellékelt utasítás szerint. A szénsav vegyítés. A kezelés egyszerű, kényelmes. A folyadék lehűl. 1 doboz 10 sodorhüvelyvel 60 kr. Egy hozzá szükséges, mindenkorra használható palack 3 ft. Sodorpalack, mely úgy hat, mint a szódavíz, 4 ft. Rézletes leírás és utasítás kívánatra ingyen és bérmentve. Képviselet a magyar korona országai részére Budapest 8761
Kertész Tódornál Kristóf-ter.
Göttner és Bauschnál Andrássy-út 8.

Államilag kedvezményezett gőzerőre berendezett első magyar
Torony-óra-gyár
Mayer Károly L.
utóda **MÜLLER JÁNOS**
Budapest, VII., Kazinczy-utca 3. Képes árjegyzéket ingyen és bérmentve. 8110

Angol sportjátékok,
valamint saját készítményű torna-eszközök, függőgyak, mindennemű hálók, zsákok, ponyvák, zsinetek és gazdasági kötéltáruk legújabb árjegyzékét kívánatra bérmentve küldi:
SEFFER ANTAL 8713
Budapest, IV., Károly-u. 1., boltsz. 12.

REPRODUKÁLO-MŰNIEZET
PHOTO-CZINKOGRAFIA
Woltitz MANFRÉD
VILÁGOS MŰTÉPMŰVÉSZETEK UTCA
BUDAPEST, VI., Király-utca 30.
TELEFON 18-99
FOTÓTYPIA - CHEMICAFIA - SZÍNI NYOMÁS - FOTOLITHOGRAFIA

28. SZÁM. 1900. BUDAPEST, JULIUS 15. 47. ÉVFOLYAM.

Előzetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és POLITIKAI UJDONSÁGOK (a Világkrónikával) együtt egész évre 24 korona félévre 12 * Cempán a VASÁRNAPI UJSÁG egész évre 16 korona félévre 8 * A POLITIKAI UJDONSÁGOK (a Világkrónikával) egész évre 10 korona félévre 5 * Külföldi előzetesekhez a postaiag meghatározott viteldij is eszolandó.

JÓZSEF ÁGOST FŐHERCEG TUNISZI UTAZÁSA.
AFRIKA a maga sajátos és az európaítól olyannyira eltűt tulajdonságaival mindig élénk vonzóerőt gyakorolt József Ágost főhercegre a természet szépségei iránt különben is fogékony lelkületére. Kistapolcsányi otthonában, a vadregényes vidéken, sűrű fenyőerdők között pompázó nagyszerű kastélyban szívesen tartózkodik, de azért a hideg téli időt örömeit tölti családjával együtt a Quarnero partján voloskai villájában, vagy Afrika partvidékén néhány heti utazgatással.

orleansi herceg és neje pedig a hajóhídon állva lobogtatták kendőiket. Az orleansi herceg hajójával akkoriban érkezett angliai birtokáról néhány heti tartózkodásra remek palermói kastélyába, mely szép park közepén, pálmák között áll, közelében pedig hatalmas narancserdő van.
Palermóban ez időtájtban rendkívül sok idegen van és mozgalmal az élet, a meleg tavaszias idő, az enyhe tengeri levegő s a dús palma- és narancserdő üdesége ide vonzza Anglia, Franciaország és Amerika milliomasait, kik nagy fényűzést fejtenek ki a különben nem legszebb

de legtisztább város drága és fényűzéssel berendezett vendéglőjében.
József Ágost főherceg és a társasága néhány napi kellemes időzés után, miközben egy nagyszerű virág- és konfetti-korzon is részt vettek, az útiter szerint elhagyták Sziciliát és egy olasz gőzösön Afrika partjai felé keltek útra.
A Földközi-tenger hatalmasan háborgott, s a nagy hajót a szél erősen meghimbálta, míg Afrika partjaihoz értek, hol márczius elején Tuniszban szállottak szárazföldre.
Tuniszra egy heti tartózkodást számítottak s onnét folytatni szándékoztak útjokat Tripolisz,

Régebbi tervezése valószínű meg az idén, midőn az afrikai és olaszországi utazásra Libits Adolfot, a főhercegi uradalmak kormányzóját, régi meghittjét is magával hívta.
Február 22-ikén este az »Impresa Fiume Venezia« termes gőzhajóján, a »Villám«-on hagyták el a bórától fodros fümei tengeröblöt, és indultak Ancona felé. A társaság József Ágost főhercegtől, Anguszta főhercegnőtől és Libits Adolfól, továbbá a férfi s női szolgálzományokból állott.

Anconából az olasz vasút szalonkocsijában folytatták útjokat Nápoly felé, hol néhány napot töltve, Nápoly festői vidékét, az érdekes látványokat és az épen akkor háborgó Vezuvot tekintették meg. Nápolyból ismét hajón utaztak Palermóba, hol már előleges megállapodás szerint a főherceget nővére, Mária Dorottya orleansi hercegné és férje, orleansi Fülöp herceg várták a pompás »Marussia« yachton, mely hóféhér testével, egy bójához (vasmascán álló óriás úszó vashordóhoz) lánccsalva, méltóságosan ringott a tenger sötétkék vizén.

A »Marussia« hatalmas hajó; keskenyebb ugyan a mi dunai személyszállító hajóinknál, de tetemesen mélyebb járatú, és hosszágában felülmúlja a »Sofie«-t, a Dunagőzhajózási-Társulat egyik legnagyobb hajóját is.
A nagy pompával és kényelemmel berendezett yachtot az orleansi herceg Amerikában vásárolta; most azzal utazgat a végtelen tengeren, hódolva úgy saját, mint különösen neje kedvtelésének. A várt vendégek megérkeztek a »Marussia« főárbocán a lilimos francia zászló lengett; a hajó kapitánya és harminczhat főből álló markos, tagbaszakadt, tiszta breton legénység a herceg festői tengerész egyruhájában, a yachtr oldalánál sorakozva, kürtjel tisztelgessel üdvözölte a főhercegi párt, az

Tuniszi fénykép után. JÓZSEF ÁGOST FŐHERCEG ÉS LIBITS ADOLF TUNISZI SEJK ÖLTÖZETBEN.

Első os. és kir. osztrák-magyar kizárólag szab.
HOMLOKZAT-FESTÉK-GYÁR
Kronsteiner Károly Bécs, III., Hauptstrasse 120. (saját házában),
Arany érmekkel kítüntetve.
Főhercegi és hercegi uradalmak, es. és kir. katonai intéző-égek, vasutak, ipari-bánya, és gyári társulatok, építési vállalatok, építőmesterek, ugyszintén gyári és ingatlan tulajdonosok szállítója. E homlokzat-festékek, melyek mézben feloldhatók, száraz állapotban poralakban és 40 különböző mintában kilonként 16 krtól felfelé szállítatnak, és a mi a festék szintizálásáért illeti, azonos az eljaves ékkel. 8546
Mintakártya, ugyszintén használati utasítás kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.